
PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2016)0502

Gada ziņojums par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā 2015. gadā

Eiropas Parlamenta 2016. gada 14. decembra rezolūcija par Gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā 2015. gadā (2016/2219(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtus, kas ir spēkā kopš 1945. gada 24. oktobra,
- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju (VCD) un citus Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) līgumus un instrumentus cilvēktiesību jomā, īpaši Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, kas pieņemti 1966. gada 16. decembrī Ņujorkā,
- ņemot vērā starptautiskās pamatkonvencijas par cilvēktiesībām, kam ES ir līgumslēdzēja puse, tostarp ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 1979. gada 18. decembra Konvenciju par jebkuras sievietes diskriminācijas izskaušanu (CEDAW)¹,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par bērna tiesībām un Eiropas Parlamenta 2014. gada 27. novembra rezolūciju par ANO Konvencijas par bērna tiesībām 25. gadskārtu²,
- ņemot vērā 1990. gada 18. decembra Starptautisko konvenciju par visu migrējošo darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu tiesību aizsardzību³,
- ņemot vērā 1986. gada Deklarāciju par tiesībām uz attīstību⁴,
- ņemot vērā 2014. gada 22. septembra ANO Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām un ANO Ģenerālās asamblejas augsta līmeņa plenārsēdes sanāksmes, ko pazīst

---

¹ <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/cedaw.htm>.

² OV C 289, 9.8.2016., 57. lpp.

³ <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CMW.aspx>.

⁴ A/RES/41/128.

- kā Pasaules konferenci par pirmiedzīvotāju tautām, noslēguma dokumentu¹,
- ņemot vērā Vīnes deklarāciju un Rīcības programmu, ko pieņēma 1993. gada 25. jūnijā²,
  - ņemot vērā Pekinas deklarāciju un rīcības platformu (1995)³ un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) rīcības programmu (1994)⁴, kā arī šo dokumentu pārskatīšanas konferenču rezultātus,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Parīzes principus attiecībā uz valstu cilvēktiesību aizsardzības iestādēm (*NHRI*)⁵,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 25. pantu par vecāka gadagājuma cilvēku tiesībām,
  - ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2., 3., 8., 21. un 23. pantu,
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 207. pantu,
  - ņemot vērā 2016. gada 28. jūnijā publicēto Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieces / Eiropas Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) dokumentu "*Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe – A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy*" („Kopīgs redzējums, kopīga rīcība — stiprāka Eiropa. Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija”) (⁶),
  - ņemot vērā ES stratēģisko satvaru un rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā, ko 2012. gada 25. jūnijā⁷ pieņēma Ārlietu padome,
  - ņemot vērā Ārlietu padomes 2009. gada 8. decembra secinājumus par atbilstības starptautiskajām humanitārajām tiesībām (SHT)⁸ veicināšanu un atbilstības atjauninātajām ES Pamatnostādnēm par atbilstības SHT veicināšanu⁹,
  - ņemot vērā Padomes 2015. gada 20. jūlijā¹⁰ pieņemto Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015–2019),
  - ņemot vērā Eiropas Savienības vadlīnijas cilvēktiesību jautājumos,

---

1 http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/2.

2 <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/Vienna.aspx>.

3 <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/BDPfA%20E.pdf>.

4 http://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/programme_of_action_Web%20ENGLISH.pdf.

5 http://www.ohchr.org/Documents/Publications/PTS-4Rev1-NHRI_en.pdf.

6 <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>.

7 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11855-2012-INIT/lv/pdf>.

8 <https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/111817.pdf>.

9 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52009XG1215%2801%29>.

10 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/lv/pdf>.

- ņemot vērā ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību¹,
- ņemot vērā Padomes 2013. gada 24. jūnijā pieņemtās Pamatnostādnes par lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (LGBTI) visu cilvēktiesību ievērošanas sekmēšanu un aizsardzību²,
- ņemot vērā Pamatnostādnes EP parlamentu sadarbības delegācijām cilvēktiesību un demokrātijas veicināšanai to apmeklējumos ārpus Eiropas Savienības,
- ņemot vērā ES 2015. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē, ko Padome pieņēma 2016. gada 20. jūnijā³,
- ņemot vērā Rīcības plānu par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm — meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošanu ar ES ārējo attiecību starpniecību 2016.–2020. gadā (*GAP II*), ko Padome pieņēma 2015. gada 26. oktobrī⁴,
- ņemot vērā Padomes 2016. gada 16. jūnija secinājumus par LGBTI vienlīdzību⁵ un Komisijas Darbību sarakstu LGBTI vienlīdzības veicināšanai (2016-2019)⁶,
- ņemot vērā Padomes 2015. gada 26. maija secinājumus par dzimumu aspektu attīstības jomā⁷,
- ņemot vērā 2015. gada 13. maija Eiropas programmu migrācijas jomā (COM(2015)0240), kā arī Padomes secinājumus par migrāciju, kas sniegti 2015. gada 20. jūlijā⁸, 2015. gada 14. septembrī⁹ un 2015. gada 22. septembrī¹⁰,
- ņemot vērā Padomes 2015. gada 17. februāra Lēmumu (KĀDP) 2015/260, ar ko pagarina pilnvaru termiņu Eiropas Savienības īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos¹¹,
- ņemot vērā Padomes 2014. gada 5. decembrī pieņemtus secinājumus par bērnu tiesību veicināšanu un aizsardzību¹²,
- ņemot vērā Padomes 2012. gada 14. maija secinājumus par paziņojumu „ES attīstības politikas ietekmes palielināšana: Pārmaiņu programma”¹³,
- ņemot vērā pārskatītos ES rādītājus attiecībā uz visaptverošo pieeju ANO Drošības

1 [OV C 65, 19.2.2016., 174. lpp.](#)

2 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/foraff/137584.pdf.

3 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10255-2016-INIT/lv/pdf>.

4 http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2015/10/st13201-en15_pdf/.

5 <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/06/16-epsco-conclusions-lgbti-equality/>.

6 http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/lgbti_actionlist_en.pdf.

7 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9242-2015-INIT/lv/pdf>.

8 <http://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2015/07/20-fac-migration-conclusions/>.

9 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12002-2015-REV-1/en/pdf>.

10 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12098-2015-INIT/lv/pdf>.

11 [OV L 43, 18.2.2015., 29. lpp.](#)

12 <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=LV&f=ST%2015559%202014%20INIT>.

13 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/130243.pdf.

- padomes rezolūciju Nr. 1325 un Nr. 1820 īstenošanai Eiropas Savienībā par sievietēm, mieru un drošību, kurus Padome pieņēma 2016. gada 20. septembrī¹,
- ņemot vērā Eiropas Padomes 2011. gada 11. maija Stambulas Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu²,
  - ņemot vērā Padomes 2011. gada 21. marta Lēmumu 2011/168/KĀDP par Starptautisko Krimināltiesu un par Kopējās nostājas 2003/444/KĀDP atcelšanu³,
  - ņemot vērā Komisijas un AP/PV kopīgo paziņojumu par Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) pārskatīšanu (JOIN(2015)0050),
  - ņemot vērā Valetas 2015. gada 11. un 12. novembra samitā pieņemto rīcības plānu⁴,
  - ņemot vērā ANO Drošības padomes 2015. gada 13. oktobra Rezolūcijas par sievietēm, mieru un drošību īstenošanu⁵,
  - ņemot vērā ANO Drošības padomes 2008. gada 19. jūnija Rezolūciju par seksuālu vardarbību kā kara noziegumiem⁶,
  - ņemot vērā ANO Drošības padomes 2000. gada 31. oktobra Rezolūciju par sievietēm, mieru un drošību⁷,
  - ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2014. gada 18. decembra Rezolūciju par migrantu aizsardzību⁸,
  - ņemot vērā steidzamās rezolūcijas par cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma pārkāpumiem,
  - ņemot vērā 2016. gada 13. septembra rezolūciju „ES trasta fonds Āfrikai — ietekme uz attīstības un humāno palīdzību”⁹,
  - ņemot vērā 2016. gada 5. jūlija rezolūciju par cilvēku tirdzniecības apkarošanu ES ārējās attiecībās¹⁰,
  - ņemot vērā 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par uzbrukumiem slimnīcām un skolām kā starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumu¹¹,

---

¹ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12525-2016-INIT/lv/pdf>.

² <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168008482e>.

³ [OV L 76, 22.3.2011., 56. lpp.](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/LIV/HTML/?uri=CELEX:32011L0076&fromDoc=32011L0076-01&fromUri=CELEX:32011L0076-01)

⁴ http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2015/11/action_plan_en_pdf/.

⁵ http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2242.pdf.

⁶ <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/CAC%20S%20RES%201820.pdf>.

⁷ [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1325\(2000\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1325(2000)).

⁸ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/167.

⁹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0337.

¹⁰ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0300.

¹¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0201.

- ņemot vērā 2016. gada 12. aprīļa rezolūciju par stāvokli Vidusjūras reģionā un vajadzību pēc ES holistiskas pieejas migrācijas jomā¹,
- ņemot vērā 2016. gada 4. februāra rezolūciju par tā dēvētās *ISIS/Da'esh* veiktu reliģisko minoritāšu sistemātisku masveida slepkavošanu²,
- ņemot vērā 2015. gada 17. decembra rezolūciju par 2014. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā³,
- ņemot vērā 2015. gada 10. septembra rezolūciju par migrāciju un bēgļiem Eiropā⁴,
- ņemot vērā 2015. gada 8. oktobra rezolūciju par ES Rīcības plāna par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm attīstības sadarbībā atjaunošanu⁵,
- ņemot vērā 2015. gada 8. oktobra rezolūciju par nāvessodu⁶,
- ņemot vērā 2015. gada 8. septembra rezolūciju par cilvēktiesībām un tehnoloģiju — ielaušanās un uzraudzības sistēmu ietekme uz cilvēktiesībām trešās valstīs⁷,
- ņemot vērā 2015. gada 12. marta rezolūciju par Eiropas Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos gada ziņojumu Eiropas Parlamentam⁸,
- ņemot vērā 2015. gada 12. marta rezolūciju par Eiropas Savienības prioritātēm 2015. gadā attiecībā uz ANO Cilvēktiesību padomi⁹,
- ņemot vērā 2014. gada 18. septembra rezolūciju par stāvokli Irākā un Sīrijā un IS ofensīvu, tostarp minoritāšu vajāšanu¹⁰,
- ņemot vērā 2014. gada 27. februāra rezolūciju par bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanu¹¹,
- ņemot vērā 2013. gada 10. oktobra rezolūciju par diskrimināciju kastas dēļ¹² un ANO īpašās referentes minoritāšu jautājumos 2016. gada 28. janvāra ziņojumu par minoritātēm un diskrimināciju kastas dēļ¹³,
- ņemot vērā 2013. gada 13. jūnija rezolūciju par preses un plašsaziņas līdzekļu brīvību

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0102.

² Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0051.

³ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0470.

⁴ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0317.

⁵ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0350.

⁶ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0348.

⁷ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0288.

⁸ OV C 316, 30.8.2016., 130. lpp.

⁹ OV C 316, 30.8.2016., 178. lpp.

¹⁰ OV C 234, 28.6.2016., 25. lpp.

¹¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0172.

¹² OV C 181, 19.5.2016., 69. lpp.

¹³

- pasaulē¹,
- ņemot vērā 2012. gada 11. decembra rezolūciju par Digitālās brīvības stratēģiju ES ārpolitikā²,
  - ņemot vērā 2011. gada 17. novembra rezolūciju par ES atbalstu Starptautiskajai Krimināltiesai — problēmu risināšana un grūtību pārvarēšana³,
  - ņemot vērā 2011. gada 7. jūlija rezolūciju par ES ārpolitiku demokratizācijas atbalstam⁴,
  - ņemot vērā 2010. gada 17. jūnija rezolūciju par ES politiku cilvēktiesību aizstāvju atbalstam⁵,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipus (*UNGPs*), ar ko īsteno ANO programmu „Aizsargāt, ievērot un labot”, ko ANO Cilvēktiesību padome apstiprināja savā 2011. gada 6. jūlija rezolūcijā Nr. 17/4⁶,
  - ņemot vērā Eiropas Demokrātijas veicināšanas fonda „*European Endowment for Democracy*” 2015. gada ziņojumu⁷,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumus (A8-0355/2016),
- A. tā kā LES 21. pantā noteikts, ka ES kopīgās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) virzītājspēks ir principi, kuri ir iedvesmojuši tās izveidi un kurus tā tiecas veicināt visā pasaulē: demokrātija, tiesiskums, cilvēktiesību un pamatbrīvību universālums un nedalāmība, cilvēka cieņas ievērošana, līdztiesības un solidaritātes princips, kā arī ANO Statūtu un starptautisko tiesību principu ievērošana;
- B. tā kā saskaņā ar LESD 207. pantu ES tirdzniecības politika tiek īstenota, ievērojot ES ārējās darbības principus un mērķus;
- C. tā kā LES 3. pantā ir noteikts, ka „attiecībās ar citām pasaules daļām Savienība atbalsta un sekmē savas vērtības un intereses un palīdz aizsargāt savus pilsoņus. Tā veicina mieru, drošību, ilgtspējīgu planētas Zeme attīstību, solidaritāti un savstarpēju cieņu starp tautām, brīvu un godīgu tirdzniecību, nabadzības izskaušanu un cilvēktiesību, jo īpaši bērnu tiesību, aizsardzību, kā arī stingru starptautisko tiesību, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas statūtos ietverto principu, ievērošanu”;

---

¹ OV C 65, 19.2.2016., 105. lpp.

² OV C 434, 23.12.2015., 24. lpp.

³ OV C 153 E, 31.5.2013., 115. lpp.

⁴ OV C 33 E, 5.2.2013., 165. lpp.

⁵ OV C 236 E, 12.8.2011., 69. lpp.

⁶ A/HRC/RES/17/4.

⁷ <https://www.democracyendowment.eu/annual-report/>.

- D. tā kā universāla un nedalāma cilvēktiesību principa ievērošana, veicināšana un nodrošināšana ir ES ārpolitikas un drošības politikas stūrakmeņi, kā to paredz demokrātijas klauzulas, kas iekļautas visos ES nolīgumos ar trešām valstīm;
- E. tā kā cilvēktiesības, miers, drošība un attīstība ir cieši saistīti un savstarpēji veicinoši;
- F. tā kā cilvēktiesību un demokrātijas atbalsta politika būtu jāintegrē visos pārējos ES politikas virzienos ar ārējās darbības dimensiju, piemēram, attīstības, migrācijas, drošības, terorisma apkarošanas, kaimiņattiecību politikā, paplašināšanās un tirdzniecības politikā, jo īpaši īstenojot nosacījumus attiecībā uz cilvēktiesībām;
- G. tā kā iekšējo un ārējo darbību saskaņotība cilvēktiesību jomā ir būtiska, lai nodrošinātu uzticēšanos ES cilvēktiesību politikai ārzemēs, un tā kā labāka saskaņotība starp ES iekšējās un ārējās politikas virzieniem, kā arī ES ārpolitikas jomām ir obligāts priekšnoteikums sekmīgas un efektīvas ES cilvēktiesību un demokratizācijas politikā; tā kā labāka saskaņotība ļautu ES straujāk un efektīvāk reaģēt uz cilvēktiesību pārkāpumiem jau to sākumposmā; tā kā saskaņotības problēma ir īpaši aktuāla saistībā ar pašreizējo migrācijas politiku;
- H. tā kā tādas vērtības kā brīvība, cilvēktiesību ievērošanu un princips, kas paredz regulāri rīkot patiesas vēlēšanas, ir būtiski demokrātijas elementi; tā kā demokrātiskus režīmus raksturo ne vien brīvu un godīgu vēlēšanu organizēšana, bet arī pārredzama un pārskatatbildīga pārvaldība, tiesiskuma, vārda brīvības un cilvēktiesību ievērošana, neatkarīgas tiesu sistēmas pastāvēšana, starptautisko tiesību un starptautisko vienošanos cilvēktiesību jomā ievērošana;
- I. tā kā visā pasaulē tiek apdraudētas cilvēktiesības un tā kā vairāki autoritāri režīmi būtiski apstrīd cilvēktiesību universālumu; tā kā pasaules mērogā vērojami vairāki mēģinājumi samazināt pilsoniskās sabiedrības telpu, tostarp daudzpusējos forumos; tā kā cilvēktiesību neievērošanai ir nelabvēlīga ietekme uz personu, tās piederīgajiem un sabiedrību;
- J. tā kā ES bija izšķiroša loma, pieņemot ilgtermiņīgas attīstības programmu 2030. gadam, kuras mērķis ir nodrošināt visu cilvēku cilvēktiesību ievērošanu;
- K. tā kā Padome 2015. gada 20. jūlijā pieņēma jaunu rīcības plānu 2015.–2019. gadam attiecībā uz cilvēktiesībām un demokrātiju, lai dotu ES iespēju risināt šos uzdevumus, mērķtiecīgāk, sistemātiskāk un koordinētāk izmantojot cilvēktiesību instrumentus; tā kā šis rīcības plāns būtu jāīsteno saskaņā ar dzimumu līdztiesības rīcības plānu 2016.–2020. gadam;
- L. tā kā PV/AP ir norādījusi, ka cilvēktiesības būs viena no viņas vispārējām prioritātēm un ka viņas nolūks ir cilvēktiesības izmantot kā rādītāju visās viņas attiecībās ar trešām valstīm; tā kā viņa ir arī atkārtoti norādījusi uz ES apņemšanos veicināt cilvēktiesības visās ārējo attiecību jomās „bez izņēmuma”;
- M. tā kā ES apņemšanās īstenot efektīvu daudzpusēju politiku ar ANO centrā ir neatņemama Savienības ārpolitikas daļa un sakņojas pārlicībā, ka uz universāliem noteikumiem un vērtībām balstīta daudzpusēja sistēma ir vispiemērotākā globālu krīžu, problēmu un apdraudējumu risināšanai; tā kā sadarbība ar trešām valstīm visos divpusējos un daudzpusējos forumos ir viens no efektīvākajiem instrumentiem cilvēktiesību jautājumu risināšanai trešās valstīs;

- N. tā kā ANO Cilvēktiesību padomes (*UNHRC*) regulārās sesijas, īpašo referentu iecelšana, vispārējo regulāro pārskatu (*UPR*) mehānisms un speciālās procedūras, kas vērstas uz situāciju konkrētās valstīs vai tematiskiem jautājumiem, sniedz ieguldījumu cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma veicināšanā un ievērošanā;
- O. tā kā ES uzskata, ka ciešai sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību un cilvēktiesību aizstāvjiem (*HRD*) trešās valstīs ir jāklūst par vienu no tās galvenajām prioritātēm cilvēktiesību veicināšanā un cīņā ar cilvēktiesību pārkāpumiem;
- P. tā kā 2013. gada 22. oktobra rezolūcijā par vietējām pašvaldībām un pilsonisko sabiedrību — Eiropas apņemšanās atbalstīt ilgtspējīgu attīstību ¹ Parlaments pauž dziļas bažas par vērsanos pret pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO), uzsver, ka ir svarīgi noteikt tādu uzraudzības sistēmu, kas sniedz iespēju novērtēt progresu attiecībā uz politiku un reglamentējošajiem noteikumiem, un prasa veicināt PSO labvēlīgu vidi; tā kā pēdējā laikā daudzas valstis ir pieņēmušas stingrus tiesību aktus par NVO, kuros pasludina ārvalstu organizācijas par nevēlamām, ja tiek uzskatīts, ka tās rada draudus to konstitucionālajai kārtībai, aizsardzībai vai drošībai, un tā kā tikai 2015. gadā vien pasaulē tika noslepkavoti 185 cilvēktiesību aktīvisti, kas darbojas vides jomā, no šā kopskaita 66 % Latīņamerikā;
- Q. tā kā ceļošanas aizliegumus, lai nepieļautu cilvēktiesību aizstāvju piedalīšanos starptautiskos pasākumos, izmanto aizvien lielāks skaits valstu, jo īpaši Āzijā, Tuvajos Austrumos un Āfrikā;
- R. tā kā Vispārējo cilvēktiesību deklarācijas (VCD) 18. un 19. pantā ir noteikts, ka katram cilvēkam ir tiesības uz domu, apziņas un reliģijas brīvību, tiesības uz pārliecības brīvību un tiesības brīvi paust savus uzskatus: šīs tiesības ietver brīvību netraucēti palikt pie saviem uzskatiem un brīvību meklēt, saņemt un izplatīt informāciju un idejas ar jebkuriem līdzekļiem neatkarīgi no valstu robežām; tā kā ir strauji pieaudzis vajāšanas gadījumu skaits, kas attiecas vienīgi uz cilvēkiem, kuri miermīlīgi izmanto savas tiesības uz uzskatu, reliģijas un vārda brīvību;
- S. tā kā Vispārējo cilvēktiesību deklarācijas (VCD) 20. pantā ir noteikts, ka katram cilvēkam ir tiesības uz miermīlīgu sapulču un asociāciju brīvību; tā kā ANO Cilvēktiesību padomes Rezolūcija Nr. 21/16 atgādina valstīm par to pienākumu pilnībā ievērot un aizsargāt indivīdu tiesības uz miermīlīgu pulcēšanās un asociāciju brīvību gan tiešsaistē, gan bezsaistē, un tā kā domas, apziņas, reliģijas un ticības brīvība ir jāpaplašina, izmantojot starpreliģiju un starpkultūru dialogu;
- T. tā kā starptautisko humanitāro tiesību un cilvēktiesību pamatnoteikumi ir paredzēti Ženēvas konvencijās un to papildu protokolos un ir visu humānās palīdzības darbību pamatā; tā kā civiliedzīvotāju un pārvietoto personu aizsardzība konfliktu zonās ir jānodrošina, ievērojot pilnīgu neitralitāti un objektivitāti, un tā kā palīdzības sniegšanā ir jāprevalē neatkarīguma principam;
- U. tā kā nelegāla kādas teritorijas okupācija ir pastāvīgs starptautisko tiesību pārkāpums, kas starptautiskajās humanitārajās tiesībās rada okupācijas varai atbildību attiecībā pret šīs teritorijas civiliedzīvotājiem;
- V. tā kā liecības par kara noziegumiem un noziegumiem pret cilvēci ir grūti saglabāt — jo

---

¹ OV C 208, 10.6.2016., 25. lpp.

īpaši laikā, kad no vardarbības bēg vēl nepieredzēti lielas bēgļu plūsmas; tā kā liecību saglabāšana ir būtiska, lai varētu saukt vainīgos pie atbildības;

- W. tā kā neizdevās mēģinājumi slēgt ASV Gvantanamo līča ieslodzījuma vietu un 2015. gadā tika atbrīvoti vai pārvietoti tikai 20 ieslodzītie;
- X. tā kā visā pasaulē arvien vairāk cilvēku bēg no kara, bruņotiem konfliktiem vai citiem pazemojošiem apstākļiem un tā kā šīs bēgļu plūsmas un dažādas migrācijas formas ir milzīgs izaicinājums gan Eiropas Savienībai, gan visai pasaulei un prasa tūlītējus, efektīvus un ilgtspējīgus risinājumus, kuri būtu saskaņā ar mūsu kopīgajām Eiropas vērtībām; tā kā humānā palīdzība, ko sniedz Komisija, kas ir galvenā līdzekļu devēja pasaulē, palīdz bēgļiem un pārvietotajām personām vairāk nekā 30 valstīs;
- Y. tā kā cīņā pret migrantu kontrabandu, tirdzniecību un darbaspēka ekspluatāciju ir nepieciešami gan īstermiņa, gan vidēja termiņa, gan ilgtermiņa līdzekļi, tostarp pasākumi nolūkā graut noziedzīgos tīklus un saukt noziedzniekus pie atbildības, datu vākšana un analīze, cietušo personu aizsardzības un nelikumīgi uzturošos migrantu atgriešanas pasākumi, kā arī sadarbība ar trešām valstīm un ilgtermiņa stratēģijas, ar kurām novērš pieprasījumu pēc cilvēku tirdzniecības nolūkā un kontrabandas ceļā ievestām personām un migrācijas pamatcēloņus, kuru dēļ cilvēki ir spiesti izmantot noziedzīgo kontrabandistu pakalpojumus;
- Z. tā kā tiesiskumam ir būtiska nozīme, lai veicinātu cilvēktiesību ievērošanu, un Eiropas Savienība un tās dalībvalstis kopš Starptautiskās Krimināltiesas izveides ir šīs tiesas beznosacījumu atbalstītājas, veicinot Romas statūtu universālu piemērošanu un aizsargājot Starptautiskās Krimināltiesas integritāti, lai stiprinātu tās neatkarību;
- AA. tā kā līdz šim ir gūti būtiski panākumi ceļā uz nāvessoda atcelšanu un tā kā daudzas valstis ir apturējušas nāvessodu izpildi, savukārt citās ir veikti likumdošanas pasākumi šā mērķa sasniegšanai; tā kā 2015. gadā ir krasi pieaudzis kopējais izpildīto nāvessodu skaits, no kuriem gandrīz 90 % tika izpildīti tikai trijās valstīs, proti, Irānā, Pakistānā un Saūda Arābijā; tā kā Baltkrievija ir vienīgā valsts Eiropā, kas vēl joprojām nav atcēlusi nāvessodu;
- AB. tā kā dzimumu līdztiesība ir Eiropas vērtību pamatā un tā ir nostiprināta ES tiesiskajā un politiskajā satvarā, kā arī atrodas ANO programmas 2030. gadam centrā; tā kā vardarbība pret sievietēm un meitenēm un viņu diskriminācija ir būtiski palielinājusies pēdējos gados, jo īpaši karadarbības zonās un tur, kur valda autoritāri režīmi;
- AC. tā kā saskaņā ar *UNICEF* datiem 250 miljoni bērnu dzīvo konfliktu skartajās valstīs un gandrīz 50 miljoni bērnu ir bijuši spiesti doties projām vardarbības, karadarbības un ar to saistītās nežēlības, terorisma un nemieru dēļ vai arī ir migrējuši pāri robežām un daudzi joprojām cieš no visu veidu diskriminācijas, vardarbības, ekspluatācijas, izmantošanas, piespiedu darba, nabadzības un uztura nepietiekamības;
- AD. tā kā saskaņā ar *UNICEF* datiem pasaulē viens no 200 bērniem ir bēglis, gandrīz trešdaļa to bērnu, kuri dzīvo ārpus savas dzimtās valsts, ir bēgļi un bērnu, kas devušies bēgļu gaitās, skaits laikā no 2005. līdz 2015. gadam ir dubultojies;
- AE. tā kā VCD 25. pantā ir atzīts, ka katram cilvēkam „ir tiesības uz tādu dzīves līmeni, (..) kas nepieciešams viņa un viņa ģimenes veselības uzturēšanai un labklājībai”, kur mātēm un bērniem ir tiesības uz īpašu aizsardzību un palīdzību un kur ir iekļauta medicīniskā

aprūpe; tā būtu jāgarantē visiem bērniem piekļuve izglītībai, pārtikai un veselības aprūpei; tā kā ANO Cilvēktiesību padomes Rezolūcija Nr. 26/28(36) aicina sasaukt nākamo ANO Cilvēktiesību padomes sanākumi, lai pievērstu uzmanību zāļu pieejamībai, ņemot vērā ikviena cilvēka tiesības uz visaugstāko sasniedzamo fiziskās un garīgās veselības standartu; tā kā Pasaules Veselības organizācijas (PVO) Statūtos ir noteikts, ka iespējami augstākā sasniedzamā veselības standarta esamība ir viena no ikviena cilvēka pamatbrīvībām neatkarīgi no rases, reliģijas, politiskās pārliecības, ekonomiskā vai sociālā stāvokļa;

- AF. tā kā saskaņā ar ANO Konvenciju par bērna tiesībām iestādēm ir jāņem vērā bērna tiesības, kurš tiek nošķirts no viena vai abiem vecākiem;
- AG. tā kā joprojām daudzviet pasaulē pastāv vardarbība pret minoritātēm, tostarp LGBTI personām, un viņu nelikumīga vajāšana un ir plaši izplatīta viņu diskriminācija veselības aprūpes, izglītības, nodarbinātības un citās jomās;
- AH. tā kā par daudzām pasaules daļām joprojām pienāk ziņas par pilsonisko, politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību pārkāpumiem un kaitējumu videi, ko nodara dažu privātā sektora dalībnieku ļaunprātīgas darbības; tā kā pastāv cieša saikne starp korupciju, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nelikumīgu kapitāla plūsmu un cilvēktiesību pārkāpumiem;
- AI. tā kā Apvienoto Nāciju Organizācijas uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipi (*UNGP*) attiecas uz visām valstīm un visiem transnacionāliem un citiem uzņēmumiem neatkarīgi no to lieluma, nozares, atrašanās vietas, īpašumtiesībām un struktūras, bet tā kā efektīvas kontroles un sankciju mehānismi joprojām ir problēma minēto vadošo principu īstenošanai pasaules mērogā; tā kā ir pienācīgi jāņem vērā mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) īpatnības un tās jāintegrē elastīgā korporatīvas sociālās atbildības (*CSR*) pieejā, kas būtu pielāgota to potenciālam;
- AJ. tā kā Komisija 2015. gada oktobrī nāca klajā ar jaunu tirdzniecības stratēģiju „Tirdzniecība visiem”, kurā tā izklāsta savu mērķi izmantot tirdzniecību kā līdzekli, lai nostiprinātu cilvēktiesību ievērošanu trešās valstīs;
- AK. tā kā 2015. gadā ES uzsāka darbu pie tiesību aktiem, lai novērstu tādu tirdzniecību ar derīgajiem izrakteniem, kas veicina konfliktus;
- AL. tā kā valstu un starptautiskie sporta pasākumi, piemēram, Olimpiskās spēles un Pasaules futbola kausa izcīņa, nebūtu jāizmanto politiskiem mērķiem, bet gan būtu jāorganizē, pilnībā ievērojot visas cilvēktiesības, kā tas noteikts Olimpiskajā hartā, un vajadzētu tiekties uz cilvēces harmonisku attīstību, ievērojot mērķi veicināt tādas miermīlīgas sabiedrības veidošanos, kas rūpējas par cilvēktiesību un cilvēka cieņas ievērošanu, kā arī bez jebkāda veida diskriminācijas valstspiederības, rases, reliģijas, politikas, dzimuma vai seksuālās orientācijas dēļ;
- AM. tā kā klimata pārmaiņas nelabvēlīgi ietekmē piekļuvi ūdenim, dabas resursiem un pārtikai,

Cilvēktiesību būtiskā nozīme ES ārpolitikā

1. pauž nopietnas bažas par to, ka cilvēktiesību veicināšana un aizsardzība un demokrātiskās vērtības tiek apdraudētas visā pasaulē, ka cilvēktiesību universāluma principu būtiski apdraud daudzās pasaules daļās, tostarp daudzi autoritāri režīmi, kā arī

teroristu grupējumi, piemēram, *Da'esh*;

2. pauž nopietnas bažas par daudzajiem gadījumiem, kad aizvien pieaug centieni samazināt pilsoniskās sabiedrības telpu un ierobežot cilvēktiesību aizstāvjus, palielinot ierobežojumiem attiecībā uz pulcēšanās brīvību un vārda brīvību, un visā pasaulē, piemēram, tādās valstīs kā Krievija, Turcija un Ķīna, tiek pieņemts arvien vairāk represīvo tiesību aktu, kas skar pilsonisko sabiedrību, tostarp aizbildinoties ar terorisma apkarošanu (ieviešot pretterorisma tiesību aktus, izsludinot ārkārtas stāvokli un ieviešot drošības pasākumus), un kam bieži vien ir negatīva ietekme uz cilvēktiesībām, turklāt šie likumi tiek ļaunprātīgi izmatoti apspiešanas nolūkā; atgādina, ka šādi tiesību akti nekādā gadījumā nedrīkstētu kalpot tam, lai sašaurinātu pilsoniskās sabiedrības grupu publisko telpu; aicina skaidri nosodīt šos nodarījumus un pārkāpumus;
3. stingri uzsver, ka Eiropas Savienība ir apņēmusies balstīt KĀDP un visas pārējās politikas ar ārēju dimensiju uz demokrātijas, tiesiskuma, universālu un nedalāmu cilvēktiesību un pamatbrīvību principu, cilvēka cieņas neaizskaramības, vienlīdzības un solidaritātes principu, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un starptautisko tiesību ievērošanu; atgādina, ka šie principi ir arī neatņemama daļa no tādām ārējām darbībām, kas pārsniedz KĀDP ietvarus, piemēram, attīstības un humānās palīdzības politikas;
4. aicina visas ES iestādes un dalībvalstis rīkoties saskaņā ar savu apņemšanos veicināt, aizsargāt un īstenot cilvēktiesības un pamatbrīvības, tostarp tiesības uz attīstību ar visiem miermīlīgiem līdzekļiem, un izvirzīt cilvēktiesības kā galveno jautājumu ES attiecībās ar visām trešām valstīm, tostarp tās stratēģiskajiem partneriem, kā arī visos līmeņos;
5. atkārtoti aicina ES dalībvalstis rādīt piemēru un vienoti atbalstīt cilvēktiesību nedalāmību, savstarpējo atkarību, mijiedarbību un universālumu un it sevišķi atbalstīt visu ANO izstrādāto starptautisko cilvēktiesību instrumentu ratificēšanu;
6. uzsver — lai ES gūtu uzticamību ārējo attiecību jomā, tai būtu jānodrošina lielāka saskaņotība starp Savienības iekšējo un ārējo politiku attiecībā uz cilvēktiesību un demokrātijas vērtību ievērošanu, kurā šim nolūkam izšķiroši svarīga nozīme ir cilvēktiesību stratēģijām par LGBTI personu tiesību veicināšanu un aizsardzību, un sistemātiski jātiecas panākt konsekventu un saskaņotu ES cilvēktiesību politikas īstenošanu;
7. vērs uzmanību uz Parlamenta ilgtermiņa apņemšanos veicināt cilvēktiesības un demokrātiskās vērtības, kas atspoguļojas, *inter alia*, ikgadējā Saharova balvas par domas brīvību piešķiršanā, Demokrātijas atbalsta un vēlēšanu koordinācijas grupas cilvēktiesību apakškomitejas darbā, Eiropas Demokrātijas fonda darbā, ikmēneša plenārsēžu debatēs un rezolūcijās par pārkāpumiem cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā un daudzajās Parlamenta delegācijās;
8. pauž nopietnas bažas par to, ka šobrīd tiek apdraudēti daudzi cilvēktiesību aizstāvji; aicina ES un jo īpaši PV/AP pieņemt tādu politiku, kurā sistemātiski un nepārprotami nosoda cilvēktiesību aizstāvju slepkavības un visus mēģinājumus pakļaut viņus jebkāda veida vardarbībai, vajāšanai, draudiem, iebiedēšanai, pazušanai, apcietināšanai vai patvaļīgai arestēšanai, kā arī sodīt tos, kas izdara vai pieļauj šādus noziegumus, un pastiprināt publisko diplomātiju ar atklātu un skaidru atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem, — arī tad, kad viņi sniedz liecības daudzpusējos forumos; aicina ES

pieņemt vadlīnijas par šo politiku, jo tas palielinās saskaņotību ar ES pašreizējām prioritātēm, kas izklāstītas dažādajās pastāvošajās ES pamatnostādņēs; mudina ES delegācijas un dalībvalstu diplomātiskās pārstāvniecības arī turpmāk aktīvi atbalstīt cilvēktiesību aizstāvjus, proti, sistemātiski sekojot līdzīgu tiesu procesiem, apmeklējot apcietinātos aktīvistus un, ja vajadzīgs, izplatot paziņojumus par konkrētiem gadījumiem; aicina izveidot sistēmu pilsoniskās sabiedrības publiskās telpas efektīvai uzraudzībai, nosakot konkrētus kritērijus un rādītājus; atkārtoti norāda uz to, cik svarīga nozīme ir Eiropas demokrātijas un cilvēktiesību instrumentam *EIDHR*, lai sniegtu steidzamu tiešu finansiālo un materiālo atbalstu apdraudētajiem cilvēktiesību aizstāvjiem, un ārkārtas fondam, kas ļauj ES delegācijām piešķirt tiešas *ad hoc* dotācijas cilvēktiesību aizstāvjiem, kuru dzīvībai tiešā veidā draud briesmas;

9. aicina ES un tās dalībvalstis sekmēt tādu valstu cilvēktiesību iestāžu (*NHRI*) izveidošanu saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Parīzes principiem, kurām ir pienācīgas pilnvaras, resursi un zināšanas, lai īstenotu cilvēktiesību aizsardzību un ievērošanu;
10. uzsver nepieciešamību turpināt starpparlamentārās attiecības starp Eiropas Savienību un tās partnervalstīm godīgā dialogā, kas balstās uz savstarpēju sapratni un uzticēšanos, ar mērķi efektīvi sekmēt cilvēktiesību ievērošanu;

ES Stratēģiskais satvars un jaunais Rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā

11. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts otrais ES Rīcības plāns par cilvēktiesībām un demokrātiju (2015–2019), un mudina ES un tās dalībvalstis pilnībā, konsekventi, pārredzami un savlaicīgi īstenot tajā ietvertos pasākumus un stiprināt demokrātijas atbalstu; uzsver, ka saskaņotai Rīcības plāna īstenošanai ir nepieciešama vienprātība un koordinācija starp ES un tās dalībvalstīm, un neatlaidīgi mudina dalībvalstis uzņemties lielāku atbildību par Rīcības plāna īstenošanu un pārskatīšanu; uzsver, ka dalībvalstīm vajadzētu sniegt ziņojumu par Rīcības plāna īstenošanu;
12. uzsver, ka vērienīgo mērķu sasniegšanai, kas noteikti otrajā Rīcības plānā, ES ir jāatvēl pietiekami daudz resursu un speciālistu, kas izpaužas gan kā īpaši atvēlēti cilvēkresursi delegācijās, Komisijā un Eiropas Ārējās darbības dienestā (EĀDD), gan arī kā projektu vajadzībām pieejami līdzekļi;
13. uzskata, ka brīva pilsoniskā sabiedrība ir viens no pamatnoteikumiem, lai aizsargātu un atbalstītu cilvēktiesības un demokrātiskās vērtības, un tāpēc pauž bažas par to, ka pilsoniskās sabiedrības publiskā telpa sarūk un ka visā pasaulē cilvēktiesību aizstāvji un žurnālisti tiek aizvien vairāk apdraudēti; atzinīgi vērtē to, ka Rīcības plānā ir iekļauts mērķis risināt problēmas saistībā ar pilsoniskās sabiedrības telpas apdraudējumiem, un mudina ES īstenot izklāstītās darbības; mudina visus ES ārējās darbības dalībniekus apzināt un novērst pašreizējos trūkumus cilvēktiesību un demokrātisko brīvību aizsardzības jomā un stiprināt sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, parlamentiem, politiskajām partijām un pašvaldību iestādēm un ar reģionālām un starptautiskām organizācijām uz vietas; vērs uzmanību uz to, ka Rīcības plānā nav ietverts atsevišķs mērķis veicināt partnervalstīs demokrātijas standartus; aicina Komisiju izstrādāt ES pamatnostādnes par atbalstu demokrātijai;

ES ikgadējais ziņojums

14. atzinīgi vērtē centienus uzlabot un padarīt tematisko daļu Ikgadējā ziņojumā par

cilvēktiesībām un demokrātiju kodolīgāku un sistemātiskāku un darīt to plašāk pieejamu sabiedrībai; atkārtoti pauž pārlicību, ka Ikgadējais ziņojums būtu jānostiprina ar objektīvāku pieeju, kurā papildus sasniegumiem un paraugprakseī ziņojums izceltu īpašās problēmas un grūtības trešās valstīs, kā arī sniegtu ieteikumus koriģējošiem pasākumiem un informāciju par EĀDD veiktajiem pasākumiem šo problēmu pārvarēšanai; atkārtoti pauž viedokli, ka valstu ziņojumiem, ko sniedz Ikgadējā ziņojumā, vajadzētu būt pēc iespējas mazāk aprakstošiem un būtu jāatspoguļo valstu cilvēktiesību un demokrātijas stratēģiju īstenošana un jāsniedz pārskats par ES rīcības ietekmi uz vietas;

15. atkārtoti prasa sistemātiski un visaptveroši ziņot par veiktajiem pasākumiem, gūtajiem rezultātiem un izdarītajiem politiskajiem secinājumiem, reaģējot uz Parlamenta pieņemtajām rezolūcijām par pārkāpumiem cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā; uzsver nepieciešamību ātri un pienācīgi reaģēt uz cilvēktiesību pārkāpumiem — pat šo pārkāpumu agrīnajos posmos; šajā sakarībā atzinīgi vērtē turpmākos pasākumus, kuri veikti EĀDD Cilvēktiesību apakškomitejā attiecībā uz rezolūcijām, kas skar debates par cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma pārkāpumu gadījumiem; atkārtoti pieprasa Komisijas un EĀDD izsmeļošu rakstisku atbildi uz Parlamenta rezolūciju par ikgadējo ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju, kam ir liela nozīme sistemātiskos un padziļinātos pēcpasākumos attiecībā uz visiem Parlamenta uzdotajiem jautājumiem un parlamentārajā kontrolē; atkārtoti aicina PV/AP iesaistīties debatēs ar Eiropas Parlamenta deputātiem divās plenārsēdēs gadā, vienu reizi laikā, kad tiek iesniegts ES gada ziņojums, un otru reizi, atbildot uz Parlamenta rezolūciju;

ES īpašais pārstāvis (ESĪP) cilvēktiesību jautājumos

16. atgādina, cik svarīgi ES efektivitātes, konsekvences un pamanāmības palielināšanā, sekmējot cilvēktiesības un demokrātijas principus visā pasaulē, ir tam, lai ES īpašā pārstāvja (ESĪP) cilvēktiesību jautājumos mandāts būtu spēcīgāks un elastīgāks; atkārtoti prasa, lai šis mandāts kļūtu par pastāvīgu mandātu; turklāt uzskata, ka ESĪP vajadzētu būt tiesīgam publiski paust viedokli un būtu vajadzīgs mandāts pašiniciatīvai, lielāka pamanāmība un pienācīgi resursi un zināšanas;
17. uzsver, cik svarīga nozīme, gatavojoties ESĪP apmeklējumiem partnervalstīs, ir sistemātiskam atbalstam un patiesām un padziļinātām apspriedēm ar pilsonisko sabiedrību; šajā sakarībā atzinīgi vērtē ESĪP ciešos kontaktus ar cilvēktiesību aizstāvjiem un pilsonisko sabiedrību, tostarp vietējā līmeņa pārstāvjiem, jauniešiem un bērniem, kā arī ar attiecīgām starptautiskām organizācijām, pirms viņa vizītēm uz partnervalstīm, šo vizīšu laikā un pasākumos pēc tām, un uzsver, cik svarīgi ir turpināt un arvien spēcīgāk iesaistīties šajās jomās, kā arī uzsver, ka ir nepieciešami skaidri un pārredzami turpmāko pasākumu mehānismi; pilnībā atbalsta to, lai ESĪP uzmanības centrā par vienu no galvenajām prioritātēm viņa pilnvaru termiņā būtu izvirzīta brīvas telpas pilsoniskajai sabiedrībai un cilvēktiesību aizstāvjiem veicināšana un aizsardzība; prasa, lai ESĪP pēc atgriešanās no vizītēm regulāri ziņotu Parlamentam; pauž nožēlu par to, ka par ESĪP darbu un ietekmi var uzzināt tikai daļēji, — no pārskata par gada ziņojumu par cilvēktiesībām, viņa *Twitter* lietotāja konta un pieejamām runām; pauž nožēlu arī par to, ka par viņa darbību un plāniem nav ne oficiālas informācijas, ne arī progresa ziņojumu vai pārskatu;
18. mudina ESĪP arī turpmāk sistemātiski atbalstīt ES prioritātes cilvēktiesību jomā un veicināt ES attiecības ar visām attiecīgām reģionālām un starptautiskām cilvēktiesību organizācijām un mehānismiem; aicina Padomi kā vispārēju principu pieņemt praksi, ka

regulāra sadarbība ar ESĪP tiek iekļauta pilnvarās, kas piešķirtas turpmākajiem ģeogrāfiskajiem ESĪP;

Valstu stratēģijas cilvēktiesību un demokrātijas jomā (HRDCS) un ES delegāciju loma

19. atzinīgi vērtē to, ka *HRDCS* stratēģijās ir iekļauta demokrātijas kā nepieciešams elements jebkādi visaptverošai analīzei par cilvēktiesību un demokrātijas situāciju partnervalstīs;
20. atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir ņemt vērā *HRDCS* visu līmeņu politikas veidošanā attiecībā uz atsevišķām trešām valstīm, tostarp, sagatavojot augsta līmeņa politiskos dialogus, cilvēktiesību dialogus, valsts stratēģijas dokumentus un gada rīcības programmas;
21. atkārtoti norāda, ka *HRDCS* būtu jāatbilst ES darbībām, kas īstenojamas katrā valstī atkarībā no konkrētas situācijas, un vajadzības gadījumā tajās būtu jāietver izmērāmi sasniegtā progresa rādītāji un to pielāgošanas iespēja; norāda uz nepieciešamību pastāvīgi novērtēt *HRDCS*; aicina vēl vairāk uzlabot sadarbību, komunikāciju un informācijas apmaiņu starp ES delegācijām, dalībvalstu vēstniecībām un ES iestādēm, izstrādājot un īstenojot *HRDCS*; atkārtoti prasa, lai Eiropas Parlamenta deputātiem tiktu sniegta piekļuve *HRDCS* un viņi varētu saņemt informāciju par to, kā ES īsteno šīs stratēģijas, un lai tās būtu sagatavotas tādā formātā, kas ļauj deputātiem īstenot savas uzraudzības pilnvaras;
22. uzsver nepieciešamību īstenot saskanīgu un pamanāmu ES politiku pilsoniskās sabiedrības jomā un uzsver nepieciešamību pēc skaidrāk formulētas izpratnes par publiskās diplomātijas izmantošanu; mudina publicēt *HRDCS* un rīcības plānus un izveidot efektīvu atgriezenisko saiti, ar turpmākajiem pasākumiem sekot līdzi konkrētām lietām un apmainīties ar informāciju;
23. atzinīgi vērtē cilvēktiesību un/vai dzimumu jautājumu kontaktpunktu iecelšanu visās ES delegācijās un atgādina par savu ieteikumu PV/AP un EĀDD izstrādāt skaidras darbības pamatnostādnes par cilvēktiesību kontaktpunktu lomu; uzstāj, ka cilvēktiesību kontaktpunktiem vajadzētu saņemt atbalstu arī no dalībvalstu diplomātiskā personāla; pieprasa, lai cilvēktiesību kontaktpunkti savā darbā būtu pilnīgi neatkarīgi un brīvi no trešo valstu iestāžu politiskas iejaukšanās un iebiedēšanas, jo īpaši attiecībā uz kontaktiem ar cilvēktiesību aizstāvjiem un pilsonisko sabiedrību; uzsver, ka ir svarīgi, lai viss ES delegāciju personāls tiktu apmācīts par ES pamatnostādņu cilvēktiesību jautājumos saturu;
24. atzinīgi vērtē budžeta palielinājumu un racionalizētās procedūras Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentā (*EIDHR*) 2014–2020 un aicina paredzēto piešķirumu *EIDHR* starpposma pārskatīšanas laikā saglabāt nemainītu pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas darbības atlikušajā periodā; atkārtoti uzsver nepieciešamību nodrošināt konsekveni un papildināmību starp dažādiem ES finansēšanas instrumentiem un vajadzību nodrošināt to, ka šāda nostiprināšana ir piemērojama visiem instrumentiem, kas kalpo par labu cilvēktiesībām;
25. aicina pieņemt *EIDHR* gada rīcības programmas, nevis, kā to darīja nesen, divu gadu programmu reizi divos gados (2016–2017), lai nodrošinātu maksimālu elastību, reaģējot uz progresējošām situācijām, kā arī optimālu papildinātību ar citiem ES ārējās finansēšanas instrumentiem;

Cilvēktiesību dialogi un konsultācijas

26. atkārtoti norāda uz savu atbalstu mērķtiecīgiem dialogiem cilvēktiesību jomā un atzīst, ka tie var būt lietderīgs un efektīvs divpusējās iesaistes un sadarbības līdzeklis, ja tie ļauj partneriem iesaistīties problēmu būtības risināšanā un nosūtīt nozīmīgus politiskus vēstījumus, ja tie ir orientēti uz rezultātu un paredz regulārus kontroles pēcpasākumus, kam nevajadzētu aprobežoties tikai ar apmainīšanos ar informāciju par labāko pieredzi un problēmām; aicina ES sistemātiski ietvert visos cilvēktiesību dialogos diskusijas par sieviešu un bērnu tiesību situāciju;
27. atzīst, ka ir svarīgi iesaistīties dialogos par cilvēktiesībām arī ar valstīm, kurās pastāv nopietnas cilvēktiesību problēmas; tomēr uzsver, ka ES ir jāizdara skaidri politiskie secinājumi, ja šajos dialogos par cilvēktiesībām nav pozitīvu rezultātu; brīdina par cilvēktiesību diskusiju atstāšanu novārtā augsta līmeņa politiskajos dialogos;
28. uzstāj, ka diskusijas par cilvēktiesībām nekādā ziņā nedrīkst būt pakārtotas citām interesēm augsta līmeņa politiskās diskusijās; atgādina par savu aicinājumu EĀDD izstrādāt mehānismu cilvēktiesību dialogu pārskatīšanai ar mērķi tos uzlabot; uzskata, ka gadījumos, kad šādi dialogi pastāvīgi neizdodas, cilvēktiesību atbalstam attiecīgajā valstī jāizmanto citi alternatīvi instrumenti;
29. aicina EĀDD sistemātiski risināt sagatavošanas dialogus ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp vietējā līmenī, ar mērķi tiešā veidā ietvert cilvēktiesību dialogos; uzsver, ka ir svarīgi, lai PV/AP un EĀDD cilvēktiesību dialogu laikā sistemātiski pievērstos konkrētiem gadījumiem par apdraudētiem cilvēktiesību aizstāvjiem; aicina EĀDD sistemātiski sekot līdzi saistībām, kas paustas cilvēktiesību dialogos, un padarīt regulāras informācijas sanāksmes ar PSO;

ES pamatnostādnes par cilvēktiesībām

30. atzinīgi vērtē ES pamatnostādnes par cilvēktiesībām, kas veido vērtīgu ES cilvēktiesību ārpolitikas instrumentu, ar kuru sniedz praktiskas norādes ES delegācijām un dalībvalstu diplomātiskajām pārstāvniecībām; atkārtoti aicina nekavējoties pieņemt jaunas ES pamatnostādnes bērna tiesību veicināšanai un aizsardzībai;
31. stingri uzsver to, cik svarīgi ir nepārtraukti novērtēt pamatnostādņu īstenošanu, izmantojot skaidrus kritērijus; mudina Komisiju veikt un publicēt rūpīgu izvērtējumu par to, kā ES delegācijas un dalībvalstu diplomātiskās pārstāvniecības visās trešās valstīs īsteno pamatnostādnes, lai atklātu iespējamās atšķirības un trūkumus īstenošanā un tos labotu; uzskata, ka, lai nodrošinātu pamatnostādņu pareizu īstenošanu, ir vajadzīga sistemātiska un efektīva apmācība EĀDD un ES delegāciju darbiniekiem;

Cīņa pret visa veida diskrimināciju

32. visstingrākajā veidā nosoda visa veida diskrimināciju, tostarp diskrimināciju rases, ādas krāsas, dzimuma, seksuālās orientācijas, dzimumidentitātes, valodas, kultūras, reliģijas vai ticības, sociālās izcelsmes, kastas, dzimšanas, vecuma, invaliditātes vai cita stāvokļa dēļ; atgādina par savu aicinājumu īstenot pastiprinātu ES politiku un diplomātiju, kas būtu jāvērs uz to, lai izskaustu visu veidu diskrimināciju, un izmantot katru iespēju, lai paustu nopietnas bažas par šādu diskrimināciju; turklāt mudina ES turpināt veicināt visu attiecīgo ANO konvenciju — piemēram, Starptautiskās konvencijas par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu vai ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām —

ratifikāciju un pilnīgu īstenošanu; atzinīgi vērtē EĀDD darbu pie diskriminācijas novēršanas rokasgrāmatas;

Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijas un operācijas

33. atgādina par ES apņemšanos integrēt cilvēktiesības un dzimumu aspektus kopējās drošības un aizsardzības politikas misijās saskaņā ar nozīmīgajām ANO Drošības padomes rezolūcijām Nr. 1325 un 1820 par sievietēm, mieru un drošību un nesen pieņemto ANO Drošības padomes Rezolūciju 2242, ar ko izvirzīja sievietes par galveno komponentu visos centienos, lai risinātu globālas problēmas; šajā saistībā atgādina par savu aicinājumu ES un tās dalībvalstīm ilgtspējīga izlīguma veidošanas procesā atbalstīt sieviešu sistemātisku līdzdalību kā miera procesa svarīgu sastāvdaļu; šajā saistībā aicina ES starptautiskajā līmenī atzīt pievienoto vērtību, ko sniedz sieviešu līdzdalība konfliktu nepieļaušanā un novēršanā, kā arī miera uzturēšanas operācijās, humānajā palīdzībā un konflikta radīto sekas likvidēšanā;
34. uzsver, ka KDAP ir instruments, kas ne tikai nodrošina Eiropas drošību, bet ir arī ES ārpolitikas instrumentu sastāvdaļa, un tādēļ tas ir jāizmanto cilvēktiesību un demokrātijas attīstības stiprināšanai trešās valstīs;
35. aicina atbalstīt lielāku Eiropas militāro integrāciju nolūkā uzlabot Eiropas bruņoto spēku gatavību un elastību, lai tie varētu pienācīgi reaģēt uz apdraudējumiem un smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem, genocīda vai etniskās tīrīšanas gadījumiem; šajā saistībā uzsver, ka starptautiskajās tiesībās būtu jāiekļauj koncepcija „Pienākums aizsargāt” un ka ES, kas ir uz vērtībām balstīta kopiena, vajadzētu būt vadošajai organizācijai tādu iniciatīvu un nozīmīgu pasākumu īstenošanā, kas ļautu aizsargāt civiliedzīvotājus arī situācijās, kad tos apdraud viņu pašu valsts;
36. uzsver, ka migrantu nelikumīga ievēšana ir saistīta ar cilvēku tirdzniecību un ir ievērojams cilvēktiesību pārkāpums; atgādina, ka KDAP misijas, piemēram, Eiropas Savienības jūras spēku operācija Vidusjūrā *Operation Sophia (EUNAVFOR MED)*, ir līdzeklis, kas ļauj konkrētā veidā cīnīties pret migrantu nelikumīgu ievēšanu; aicina ES turpināt un pastiprināt šāda veida operācijas;
37. aicina Ārlietu padomi un Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / Savienības augsto pārstāvi pieprasīt ES misiju vadītājiem un attiecīgiem ES pārstāvjiem (ES civilo operāciju vadītājiem, ES militāro operāciju komandieriem un ES īpašajiem pārstāvjiem) ziņot par gadījumiem, kad notikuši smagi starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumi, un veicināt rīcības kodeksu attiecībā uz Drošības padomes rīcību pret genocīdu, noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem, kura pauž ANO dalībvalstu apņemšanos atbalstīt ANO Drošības padomes rīcību, kuras mērķis ir novērst šādu noziegumu izdarīšanu; aicina integrēt bērnu aizsardzības politiku visās ES civilo un militāro operāciju darbībās saskarsmē ar bērniem;
38. prasa, lai ES pastiprina savu sadarbību ar ANO, formulējot kopīgu stratēģisko redzējumu par drošību, pamatojoties, no vienas puses, uz jauno ES globālo ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju un, no otras puses, uz ANO pārskatītajām miera atbalsta operācijām un miera veidošanas sistēmu; prasa sadarboties ar ANO reģionālu un apakšreģionālu organizāciju nozīmes un spējas palielināšanā miera uzturēšanā, konfliktu novēršanā, civilo un militāro krīžu pārvarēšanā un konfliktu atrisināšanā un tālāk attīstīt procedūras, ko KDAP izmantos, lai atbalstītu ANO operācijas, tostarp izmantojot ES kaujas grupu izvietojumu, vai arī spēju veidošanu un drošības sektora

reformu ierosmēm, savukārt cilvēktiesības un dzimumu līdztiesība tiek iekļauta misijas darbā un operācijās;

Daudzpusēja iesaiste cilvēktiesību jautājumos

39. skaidri un pārliecinoši atkārtoti, ka saskaņā ar 1993. gadā pieņemto Vīnes deklarāciju un rīcības programmu visas cilvēktiesības, kas iekļautas ANO konvencijās, ir universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas un ka jāpanāk šo tiesību ievērošana; atgādina par Savienības apņemšanos veicināt un attīstīt starptautiskās tiesības ANO ietvaros; uzsver, ka ir svarīgi, lai dalībvalstis ratificētu visus starptautiskos instrumentus cilvēktiesību jomā, ko izveidojusi ANO, tostarp tos, kas paredzēti Starptautiskajā paktā par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, un jo īpaši fakultatīvajā protokolā, ar ko izveido sūdzību un izmeklēšanas mehānismus, saskaņā ar LES 21. pantu;
40. uzsver, ka ES vadībai ir jāvirza reformas ANO, kuru mērķis ir panākt ietekmīgāku un spēcīgāku uz noteikumiem balstītu tās daudzpusējo sistēmu, kā arī nodrošināt efektīvāku cilvēktiesību aizsardzību un starptautisko tiesību veicināšanu; turklāt atgādina, cik ES ir svarīgi aktīvi un pastāvīgi iesaistīties ANO cilvēktiesību mehānismos, jo īpaši Trešās komitejas, Ģenerālās Asamblejas (ANO ĢA) un *UNHCR* darbā, lai uzlabotu tās uzticamību; atzinīgi vērtē EĀDD, ES delegāciju Ņujorkā un Ženēvā un dalībvalstu tālākos centienus palielināt ES saskaņotību cilvēktiesību jautājumos ANO līmenī; mudina ES pastiprināt pārrobežu reģionālo iniciatīvu praksi, ierosināt un atbalstīt rezolūcijas un rūpīgi sekot ANO vispārējā regulārā pārskata (*UPR*) procedūrai; nosoda to, ka dalībai *UNHRC* nereti ir apstiprinātas valstis, kurās ir ievērojams pierādītu nopietnu cilvēktiesību pārkāpumu skaits, un aicina ES dalībvalstis publicēt savus balsojumus *UNCHR*; šajā saistībā aicina ES un tās dalībvalstis savos balsojumos ņemt vērā tiesību vienlīdzīgas nozīmes principu un, balsojot par *UNHCR* rezolūcijām, pieņemt lēmumus, ņemot vērā to saturu, nevis to, kas ir šo tekstu autori; uzsver ES pastāvīgas pārstāvības nozīmi un nepieciešamību daudzpusējos forumos un to, ka nepieciešama ES darbības labāka redzamība;
41. aicina ES pievērst īpašu uzmanību apstrīdētajām teritorijām tās austrumu kaimiņvalstīs, kurās apmēram pieciem miljoniem iedzīvotāju netiek nodrošināta reāla cilvēktiesību aizsardzība un piekļuve tiesu sistēmai; aicina ES izvirzīt šo jautājumu par prioritāti attiecīgo valstu divpusējo attiecību risinājumu programmā un izmantot visus tai pieejamos instrumentus, lai atbalstītu konkrētus risinājumus cilvēktiesību veicināšanai šajās teritorijās, kā arī atbalstīt cilvēktiesību aizstāvju darbību tajās;

Pilsoniskās sabiedrības rīcības brīvības veicināšana un atbalsts cilvēktiesību aizstāvjiem (HRD)

42. stingri nosoda visa veida uzbrukumus, iebiedēšanu, apcietināšanu, nogalināšanu, vajāšanu vai represijas, ko vērs pret prokuroriem, tiesnešiem, juristiem, akadēmisko aprindu pārstāvjiem un žurnālistiem vai citu tādu profesiju pārstāvjiem, kuru neatkarība un profesionālā brīvība ir būtisks priekšnoteikums demokrātiskas sabiedrības veidošanai;
43. pauž nožēlu par to, ka visā pasaulē pieaug pret vides un cilvēktiesību aizstāvjiem vērsto uzbrukumu skaits; stingri nosoda viņu slepkavu nesodāmību un aicina EĀDD iestāties par to, lai atbildīgie tiktu saukti pie atbildības;

44. asi nosoda to, ka daudzas pasaules valstis nesen ir pieņēmušas stingrus NVO tiesību aktus, kas vājina pilsonisko sabiedrību un rada iespēju patvaļīgi noteikt sodu, tostarp piemērot ieslodzījumu, iesaldēt aktīvus un NVO darbiniekiem noteikt piekļuves aizliegumu, īpaši attiecībā uz tiem darbiniekiem, kas saņem ārvalstu publisko finansējumu;
45. stingri nosoda to, ka iestādes nosaka ceļošanas aizliegumu kā līdzekli tam, lai iebiedētu un apklusinātu neatkarīgus cilvēktiesību aizstāvjus un aktīvistus, kā arī juristus un žurnālistus, un uzsver, ka bieži vien šie pasākumi tiek īstenoti patvaļīgi bez tiesiska iemesla;
46. uzsver ES delegāciju nozīmi, lai atkārtoti apstiprinātu pilsoniskās sabiedrības būtisko lomu demokrātijā un veicinātu to un lai izveidotu pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīgu vidi, kam vajadzīga maksimāla pārredzamība un iekļautība, sadarbojoties ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem; tādēļ pauž nožēlu, ka desmit gadus pēc tam, kad tika pieņemtas ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem, cilvēktiesību jautājumu kontaktpunktu un cilvēktiesību aizstāvju sadarbības koordinātoru kontaktinformācija joprojām nav iekļauta visu ES delegāciju tīmekļa vietnēs;
47. aicina PV/AP un ES ārlietu ministrus Ārlietu padomes darba kārtībā regulāri iekļaut diskusiju par ES centieniem panākt cilvēktiesību aizstāvju, palīdzības organizāciju darbinieku, žurnālistu, politisko aktīvistu un citu personu atbrīvošanu, kā arī rīkot publisku ikgadēju Ārlietu padomes sanākumi ar tādu dienas kārtību, kurā ietverts jautājums par pilsoniskās sabiedrības publiskās telpas sarūkšanu un cilvēktiesību aizstāvju apcietināšanu, kā arī sadarbībā ar attiecīgiem partneriem vienmēr risināt šos jautājumus, tostarp tos, kas izklāstīti Parlamenta rezolūcijās saistībā ar debatēm par cilvēktiesību pārkāpumiem, demokrātiju un tiesiskumu;
48. aicina starptautisko sabiedrību saukt politiskos vadītājus pie atbildības, ja viņi ļaunprātīgi izmanto policijas un militāro varu, lai strukturāli apklusinātu tos, kuri protestē pret viņu vadību (vai tās darbības paildzināšanu);

Migranti, bēgļi, patvēruma meklētāji un iekšzemē pārvietotās personas (IDP)

49. pauž solidaritāti ar bēgļiem un migrantiem, kuri cieš no nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem, jo viņi ir kļuvuši par konfliktu, pārvaldības neveiksmju un cilvēku tirdzniecības tīklu upuriem; nosoda to, ka dramatiski pieaug jūrā bojāgājušo skaits Vidusjūras reģionā; pauž ārkārtīgas bažas par to, ka pieaug cilvēktiesību pārkāpumi pret bēgļiem, neatbilstīgajiem migrantiem un patvēruma meklētājiem viņu ceļā uz Eiropu; šajā saistībā uzsver to, ka sievietes un bērni, kas ir bēgļi, patvēruma meklētāji un migranti bez personu apliecinošiem dokumentiem ir īpaši neaizsargāti gan migrācijas ceļā, gan arī pašā ES; prasa steidzamus pasākumus, lai uzlabotu migrācijas politikas saskaņotību, un uzsver nepieciešamību pēc holistiskas pieejas, lai rastu ilgtspējīgus un saskaņīgus ilgtermiņa risinājumus, kas balstītos uz starptautisko cilvēktiesību standartiem un principiem, vienlaikus risinot jautājumu par bēgļu krīzes pamatcēloņiem; uzsver, ka ir nepieciešama solidaritāte, lai aizsargātu migrantus un bēgļus saskaņā ar ES politiku, kuras pamatā ir cilvēktiesības; šajā sakarībā uzsver, ka ir svarīgi ievērot atšķirību starp bēgļiem un migrantiem;
50. uzsver, ka konflikti, karš, neveiksmes pārvaldībā un cilvēktiesību un demokrātijas principu neievērošana ir galvenie migrācijas un pārvietošanas cēloņi; uzsver, ka

uzņemšanas valstīm būtu jānodrošina, ka šiem cilvēkiem ir pilnībā pieejama bezmaksas un kvalitatīva valsts nodrošināta izglītība, veselības aprūpe, tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpe un tiesību ievērošana, ka bēgļiem ir piekļuve darba tirgum un viņu vajadzībām atbilstošiem mājokļiem; uzsver, ka migrantu un bēgļu vēlme integrēties kopā ar atbilstošu labklājības politiku ir priekšnoteikums integrācijai; aicina ES pastiprināt centienus, lai atbalstītu Libānu un Jordāniju, kuras sniedz patvērumu nepieredzēti lielam skaitam bēgļu, kas nereti saskaras ar vairāku veidu draudiem;

51. uzsver nepieciešamību stiprināt sadarbību ar migrantu un patvēruma meklētāju izcelsmes un tranzīta valstīm, lai veicinātu migrācijas plūsmu pienācīgu pārvaldību, kā arī lai risinātu emigrācijas galvenos cēloņus; uzsver, cik svarīgi ir apkarot grupējumus, kas nodarbojas ar migrantu nelikumīgu ieviešanu; atgādina, ka ir svarīgi, lai ES mudinātu šīs valstis pievienoties Palermo protokolam par migrantu nelikumīgas ieviešanas apkarošanu; atgādina par saistībām, ko valstis uzņēmas Valetas samita laikā;
52. uzsver, ka steidzami jāizstrādā un jāievieš visaptveroša, saskaņota un koordinēta kopējā Eiropas patvēruma sistēma, sadalot atbildību starp dalībvalstīm;
53. aicina ES un dalībvalstis nodrošināt pilnīgu pārredzamību attiecībā uz trešām valstīm sadarbībai migrācijas jomā piešķirto līdzekļu izlietojumu un informēt par aizsardzības mehānismiem, kas ir paredzēti, lai nodrošinātu, ka tiešu vai netiešu labumu no šādas sadarbības neiegūst drošības spēki, policijas un tiesu sistēmas, kas ir iesaistītas cilvēktiesību pārkāpumos;
54. atzinīgi vērtē neseno Komisijas priekšlikumu Savienības līmenī izveidot drošu izcelsmes valstu sarakstu, izdarot grozījumus Patvēruma procedūru direktīvā;
55. uzskata, ka atpakaļuzņemšanas efektivitātes uzlabošanas nolūkā, kā arī lai nodrošinātu saskaņotu atgriešanu Eiropas līmenī, būs nepieciešams noslēgt jaunus ES atpakaļuzņemšanas nolīgumus, kuriem būtu jāpiešķir prioritāte salīdzinājumā ar divpusējiem nolīgumiem, kas noslēgti starp dalībvalstīm un trešām valstīm;
56. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka Atgriešanas direktīvas īstenošana tiek veikta, ievērojot procedūras, standartus un pamata cilvēktiesības, kas ļauj Eiropas Savienībai nodrošināt humānu un cilvēka cienīgu izturēšanos pret atgriežamajām personām saskaņā ar nrepatriēšanas principu; mudina ES un dalībvalstis pievērst īpašu uzmanību patvēruma pieteikumiem, kas saistīti ar iespējamu politisku vajāšanu, lai novērstu jebkādu atgriešanu, kas varētu būt saistīta ar cilvēktiesību pārkāpumiem izcelsmes valstī vai trešā valstī;
57. atkārtoti aicina ES nodrošināt, ka visi nolīgumi par sadarbību migrācijas jomā un atpakaļuzņemšanu ar valstīm ārpus ES atbilst starptautiskajām cilvēktiesībām, bēgļu tiesībām un starptautiskajām jūrniecības tiesībām, kā arī ES principiem un vērtībām; aicina dalībvalstis saskaņā ar spēkā esošajām starptautiskajām tiesībām ievērot neizraidīšanas principu; prasa integrēt uzraudzības mehānismus tādā veidā, kas ļauj izvērtēt cilvēktiesību ietekmi uz sadarbību migrācijas jomā ar valstīm ārpus ES un robežkontroles pasākumus; pieprasa, lai cilvēktiesības tiktu integrētas un uzraudzītas visos *Frontex* īstenotajos pasākumos; prasa ES aktīvi piedalīties debatēs par jēdzienu „klimata bēglis”, tostarp par tā iespējamās juridiskās definīcijas iekļaušanu starptautiskajās tiesībās;
58. turklāt aicina pieņemt klauzulu, kurā būtu norādīts, ka nolīguma darbība var tikt

apturēta, kamēr puses efektīvi nenodrošina pietiekamas garantijas par patvēruma pieprasījumu individuālu izskatīšanu un — vispārīgāk — par migrantu, patvēruma meklētāju un bēgļu cilvēktiesību ievērošanu;

59. šajā sakarībā atgādina par nepieciešamību Eiropas un starptautiskajos ūdeņos ievērot nerpatriešanas principu, ko ir atbalstījusi arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa un pastāvošā ES judikatūra; atgādina par Komisijas apņemšanos izstrādāt piemērotus likumīgus un drošus migrācijas kanālus, vienlaicīgi nodrošinot labāku ES ārējo robežu aizsardzību; aicina ES un attīstītākās trešās valstis parakstīt partnerību nolīgumus ar trešām valstīm, lai sekmētu ģimeņu atkalapvienošanu un mobilitāti visos kompetences līmeņos, tostarp mazāk kvalificētajos;
60. tādēļ aicina dalībvalstis pilnībā īstenot nesenu pieņemto ES kopējas patvēruma sistēmas tiesību aktu paketi un kopējos tiesību aktus migrācijas jomā, īpaši lai nodrošinātu neaizsargāto patvēruma meklētāju, piemēram, bērnu, sievietu, vecu cilvēku un *LGBTI* personu, aizsardzību pret vardarbību un diskrimināciju patvēruma pieprasīšanas procesā, un nodrošināt atbilstošu apmācību dalībvalstīm, lai nodrošinātu pienācīgu un saprātīgu procesu; aicina dalībvalstis piedalīties pārvietošanas programmās, dodot tiesības uz ģimenes atkalapvienošanu un izsniegtot humanitārās vīzas; uzsver, ka ir svarīgi novērst administratīvos un politiskos šķēršļus, lai ātri īstenotu pārvietošanas saistības; apzinās, ka ir jāveic droša to cilvēku atgriešana, kuri pēc individuālas viņu patvēruma pieteikumu izskatīšanas netiek atzīti par tiesīgiem saņemt aizsardzību Savienībā;
61. ir ārkārtīgi nobažījies par to, ka pieaug bērnu, kas ir bēgļi, skaits, un par nepavadītu, pazudušu vai nošķirtu bērnu stāvokli; mudina dalībvalstis noteikt par absolūtu prioritāti nepavadītu nepilngadīgo personu ātru atkalapvienošanu ar ģimenes locekļiem; uzsver, cik svarīgi ES programmu ietvaros ir nodrošināt bērniem piekļuvi veselības aprūpei un izglītībai, lai tādējādi novērstu migrācijas pamatiemeslus; aicina dalībvalstis izbeigt bērnu aizturēšanu, kā arī visās procedūrās ņemt vērā bērna labākās intereses un nodrošināt bērnu aizsardzību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām; uzsver, ka ir svarīgi piešķirt pietiekamus līdzekļus bēgļu un migrantu bērnu aizsardzībai pret vardarbību, ekspluatāciju un ļaunprātīgu izmantošanu; aicina Komisiju nodrošināt, ka nepavadīti nepilngadīgie nepazūd, un izstrādāt stratēģiju, kas ļautu novērst turpmākus nepavadītu migrantu bērnu pazaudēšanas gadījumus ES teritorijā un noskaidrot pazudušo bērnu atrašanās vietu;
62. atzīst, ka patvēruma meklētāji, kuri ir *LGBTI* personas, nereti saskaras ar papildu bīstamības risku savā ceļā un ierodoties valstī, kurā tie meklē patvērumu, kas var izpausties kā iebiedēšana, atstumšana, seksuāla vardarbība vai cita veida vardarbība; atgādina, ka vairākas trešās valstis, kuras tika uzskatītas par patvēruma meklētājiem drošām valstīm, diskriminē *LGBTI* personas vai pat uzskata homoseksuālismu par kriminālnozieģumu; uzsver, ka neaizsargātajām grupām ir nepieciešami papildu aizsardzības mehānismi, un prasa dalībvalstīm nodrošināt, lai *LGBTI* bēgļi tiktu aizsargāti, kā to prasa starptautisko humanitāro tiesību normas;
63. uzsver, cik svarīgi ir ieguldīt līdzekļus preventīvos pasākumos, proti, izstrādājot integrācijas un sociālās iekļaušanas stratēģijas; uzsver nepieciešamību īstenot konkrētas atgriežamajām personām paredzētas radikalizācijas izskaušanas un reintegrācijas programmas;
64. norāda uz bēgļu sarežģīto situāciju Sīrijas kaimiņvalstīs un uzsver, ka ir svarīgi, lai ES

darītu visu iespējamo un palīdzētu šajās valstīs esošajiem bēgļiem nodrošināt pienācīgus dzīves apstākļus, tostarp piekļuvi veselības aprūpei, izglītībai un iespējai strādāt;

65. uzsver to, cik dramatiskā situācijā atrodas valsts iekšienē pārvietotās personas, īpaši — daudzskaitlīgās iekšēji pārvietotās personas Irākā un Sīrijā, kā arī to persona skaita pieaugumu, kas pārvietotas valsts iekšienē Ukrainā, 2015. gadā iekšzemē pārvietotu personu kopskaitam sasniedzot 1,4 miljonus; uzsver, ka programmās par bēgļiem reģionā ir jāatzīst un jāiekļauj arī *IDP* iespējamā turpmākā situācija; aicina Komisiju, dalībvalstis un starptautisko sabiedrību veikt pasākumus, lai uzlabotu viņu situāciju uz vietas, un panākt, ka pārvietotajām personām ir pieejams mājoklis, pārtika, veselības aprūpe un izglītība;
66. atgādina, ka saskaņā ar Iekšējās pārvietošanas uzraudzības centra (*IDMC*) datiem vides katastrofu dēļ tikai 2015. gadā vien tika pārvietoti 19,3 miljoni personu; atgādina, ka šādas pārvietošanas galvenokārt skar dienvidu reģionus; šajā saistībā uzsver, ka 85 % gadījumos pārvietošana notiek jaunattīstības valstīs un tā galvenokārt ir pārvietošana vienas valsts ietvaros vai valstu daļās;

Cilvēku tirdzniecība

67. prasa ES noteikt cilvēku tirdzniecības apkarošanu par savas ārpolitikas prioritāti, risinot jautājumus, kas skar gan šīs problēmas pieprasījuma, gan piedāvājuma pusi, īpašu uzmanību pievērst upuru aizsardzībai un paplašināt saziņu un sadarbību ar attiecīgajiem cilvēku tirdzniecības apkarošanā iesaistītajiem dalībniekiem; atkārtoti uzsver nepieciešamību visām dalībvalstīm īstenot ES Direktīvu 2011/36/ES un ES stratēģiju cilvēku tirdzniecības izskaušanai;
68. atgādina, ka noziedzīgie tīkli izmanto to, ka pieaug migrācijas spiediens, ka trūkst drošu migrācijas kanālu, un izmanto to, ka migranti un bēgļi, jo īpaši sievietes, meitenes un bērni nav aizsargāti, un pakļauj viņus kontrabandai, cilvēku tirdzniecībai, verdzībai un seksuālai izmantošanai;
69. mudina ES un tās dalībvalstis pievērst uzmanību tam, lai identificētu bēgļus un migrantus, kas ir kļuvuši par cilvēku tirdzniecības upuriem vai cietuši no vardarbības un ļaunprātīgas izmantošanas kontrabandas ietvaros; šajā saistībā aicina nodrošināt robežu apsardzes personāla apmācību, lai nodrošinātu precīzu identificēšanu, kas ir būtiski nepieciešama tādu tiesību īstenošanai, kas likumīgi tiek nodrošinātas šiem upuriem;
70. atzinīgi vērtē līdzekļu apmēra palielināšanu operācijām „*Triton*” un „*Poseidon*”; norāda, ka ir sākta EUNAVFOR MED operācija „*Sophia*” pret kontrabandistiem un nelegālajiem cilvēku pārvadātājiem Vidusjūras reģionā, un atbalsta Savienības ārējo robežu pārvaldības stiprināšanu;
71. aicina ES un tās dalībvalstis ratificēt un īstenot Starptautisko konvenciju par visu migrējošu darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu tiesību aizsardzību;

Saiknes starp attīstību, demokrātiju un cilvēktiesībām

72. pauž dziļas bažas par galējas nabadzības pieaugumu un nevienlīdzību atsevišķās pasaules daļās, kas apdraud iespēju pilnībā izmantot visas cilvēktiesības; uzskata, ka cilvēktiesību ievērošana un attīstība ir nesaraujami saistītas; uzsver, ka cilvēktiesību, tostarp ekonomisko un sociālo tiesību ievērošana, dzimumu līdztiesība, laba pārvaldība, demokrātija, tiesiskums, miers un drošība ir nabadzības un nevienlīdzību izskaušanas

priekšnoteikumi;

73. atzinīgi vērtē Ilgtspējīgas attīstības programmu laikposmam līdz 2030. gadam; uzsver, ka ES attīstības sadarbībai ar trešām valstīm būtu jātiecas izveidot starptautisku vidi, kas veicina sociālo un ekonomisko tiesību īstenošanu, un aicina īstenot ANO 1986. gada Deklarāciju par tiesībām uz attīstību; atgādina par to, cik būtiska nozīme ir politikas saskaņotības attīstībai (*PCD*) principam, kā paredzēts LESD 208. pantā, lai panāktu cilvēktiesību ievērošanu; aicina ES nodrošināt nepieciešamās pamatnostādnes un ietekmes novērtējumu un uzraudzības un ziņošanas mehānismus, lai panāktu, ka *PCD* patiešām tiek ieviests ES un dalībvalstu politikas virzienos; uzskata, ka *PCD* īstenošana, kas paredzēta LESD 208. pantā, un skaidri noteiktas rezultātu struktūras visos ES cilvēktiesību instrumentos un cilvēktiesību mehānismos ir būtiski nepieciešamas, lai īstenotu programmu laikposmam līdz 2030. gadam, nodrošinātu atstumtu un neaizsargātu grupu iekļaušanu un iekļautu uz cilvēktiesībām balstītu pieeju (*RBA*); uzstāj, ka cilvēktiesībās balstītas pieejas īstenošanā ir jāstiprina saskaņotība un koordinācija starp visām ES ārējās politikas jomām un instrumentiem; aicina dalībvalstis veikt pasākumus savu pilnvaru ietvaros un pildīt attīstības saistības, ko tās uzņēmušās un kas ir saskaņā ar ES politiku šajā jomā; aicina Komisiju veikt novērtējumu par to, kā delegācijas izmanto cilvēktiesībās balstītās pieejas instrumentu kopumu, un sniegt Parlamentam pārskatu par šo novērtējumu;
74. atgādina par cilvēktiesībās balstītas pieejas ieviešanu ES attīstības politikā nolūkā integrēt cilvēktiesību principus ES operatīvajās darbībās attīstības jomā, aptverot gan galvenajā mītnē, gan uz vietas veiktos pasākumus ar mērķi cilvēktiesības saskaņot ar attīstības sadarbības darbībām; aicina cilvēktiesībās balstītas pieejas instrumentu kopumu labāk izplatīt mūsu partneriem, tostarp vietējām iestādēm, pilsoniskajai sabiedrībai un privātajam sektoram, un Komisijai cieši uzraudzīt šīs pieejas īstenošanu;
75. pauž viedokli, ka cilvēktiesībām visiem ir jāklūst par vienojošu elementu, lai sasniegtu visus programmas laikposmam līdz 2030. gadam uzdevumus un mērķus; prasa valstu un starptautiskā līmenī izstrādāt iekļaujošu, ar cilvēktiesību ievērošanu saistītu un uz tiesībām balstītu ilgtspējīgas attīstības mērķu rādītāju sistēmu, lai šajā sakarībā nodrošinātu stingru pārredzamību un pārskatatbildību un attīstībai piešķirtie līdzekļi patiešām nonāktu pie grūtībās nonākušiem cilvēkiem;
76. atkārtoti apstiprina steidzamo vajadzību pienācīgi pievērsties ar nabadzību un nepietiekamu uzturu saistīto un novārtā atstāto slimību pasaules mēroga problēmai; prasa izstrādāt vērienīgu ilgtermiņa politikas stratēģiju un rīcības plānu pasaules veselības, inovācijas un zāļu pieejamības jomā, kas cita starpā paredz ieguldījumus pētniecības un izstrādes jomā, lai nodrošinātu tiesības uz dzīves līmeni, kas būtu atbilstošs ikviena cilvēka veselībai un labklājībai, nediskriminējot tos pēc rases, reliģijas, politiskās pārliecības un ekonomiskā vai sociālā stāvokļa, dzimumidentitātes vai dzimumorientācijas;
77. pauž bažas par mēģinājumiem izmantot ar attīstību nesaistītiem mērķiem finansējumu, kas paredzēts nabadzības apkarošanai un attīstības veicināšanai un kas praktiski sekmē arī tos politikas virzienus, kuru mērķis ir atbalstīt cilvēktiesības; uzsver, ka attīstības palīdzībai vajadzētu būt vērstai uz nabadzības izskaušanu, nevis tikai kļūt par instrumentu migrācijas kontrolēšanai, un atgādina, ka centienos panākt uzlabojumus cilvēktiesību un efektīvas demokrātiskās pārvaldības jomā svarīga nozīme ir 16. ilgtspējīgas attīstības mērķim par mieru, tiesiskumu un spēcīgām iestādēm; uzskata, ka, lai nodrošinātu pārredzamību un pārskatatbildību ES palīdzības saņēmējās valstīs,

būtu jāievieš klauzula par korupcijas apkarošanu visās attīstības programmās un ka tiesiskuma, labas pārvaldības, institucionālo spēju konsolidācijai ar budžeta atbalsta, demokrātiskas līdzdalības un pārstāvības lēmumu pieņemšanas, stabilitātes, sociālā taisnīguma un iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes palīdzību, tādējādi ļaujot taisnīgi pārdalīt radīto bagātību, vajadzētu būt visu ES ārpolitikas virzienu galvenajiem mērķiem galvenajiem mērķiem visās ES ārpolitikas jomās; brīdina atturēties no populisma, ekstrēmisma un konstitucionālās kārtības ļaunprātīgas izmantošanas, ar ko attaisno cilvēktiesību pārkāpumus;

78. norāda uz pastāvīgo finansējuma trūkumu attiecībā uz humāno palīdzību, ko rada aizvien pieaugošās humanitārās vajadzības, un nepilnībām Pasaules pārtikas programmā, kuru rezultātā samazinās pārtikas piegādes; prasa, lai ANO dalībvalstis un vismaz Eiropas Savienība un tās dalībvalstis izpildītu savas finansiālās saistības; šajā sakarībā norāda, ka lielākā daļa ES dalībvalstu nav izpildījušas savas saistības piešķirt 0,7 % IKP attīstības atbalstam, bet atzinīgi vērtē ES saistības attiecībā uz humānās palīdzības un civilās aizsardzības jomu, kur ES un tās dalībvalstis ir lielākais līdzekļu devējs;
79. atzinīgi vērtē jauno Eiropas Ārējo investīciju plānu (*EEIP*) un Āfrikas Trasta fondu, kura mērķis ir risināt nabadzības, nevienlīdzības un nelikumīgās migrācijas pamatcēloņus un, radot ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību, veicināt cilvēktiesību ievērošanu un privātā sektora ieguldījumus Āfrikā un ES kaimiņvalstīs; prasa, lai Eiropas Reģionālās attīstības fonds uz laiku tiktu izmantots ES kaimiņvalstīs to stabilizēšanas veicināšanai;
80. atzinīgi vērtē attīstības sadaļas iekļaušanu ES gada ziņojumā par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē 2015. gadā un prasa, lai tas kļūtu par vispārpieņemtu praksi turpmāko gadu ziņojumos;

Tirdzniecība, uzņēmējdarbība un cilvēktiesības

81. aicina panākt ANO Vadošo principu uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām ātru, efektīvu un visaptverošu īstenošanu; mudina visas ANO dalībvalstis, tostarp ES dalībvalstis, izstrādāt un īstenot valsts rīcības plānus; uzskata, ka tirdzniecība un cilvēktiesības var būt savienojamas un ka uzņēmējiem ir nozīmīga loma cilvēktiesību un demokrātijas sekmēšanā;
82. atkārtoti apstiprina, ka ir steidzami nepieciešama nepārtraukta, efektīva un saskaņota rīcība visos līmeņos, tajā skaitā valstu, Eiropas un starptautiskā līmenī, lai efektīvi novērstu starptautisko korporāciju pieļautus cilvēktiesību pārkāpumus un korupciju, līdzko tie notiek, kā arī nodrošinātu to saukšanu pie pārskatatbildības, tostarp risinot juridiskās problēmas, kas izriet no uzņēmumu un to darbības eksteritoriālā rakstura;
83. aicina ANO, ES un tās dalībvalstis kopā ar starptautiskiem un Eiropas uzņēmumiem risināt jautājumu par zemes sagrābšanu, kā arī problēmas saistībā ar izturēšanos pret tiesību uz zemi aizstāvjiem, kuri bieži vien ir kļuvuši par upuriem represijām, tostarp draudiem, vajāšanai, patvaļīgai apcietināšanai, uzbrukumiem un arī slepkavībām;
84. ļoti atzinīgi vērtē to, ka uzsākts darbs pie saistoša ANO līguma uzņēmējdarbības un cilvēktiesību jomā sagatavošanas; pauž nožēlu par jebkādu obstruktīvu rīcību saistībā ar šo procesu un aicina ES un dalībvalstis konstruktīvi iesaistīties šajās sarunās;

85. atgādina par dažādo, taču savstarpēji papildinošo valstu un uzņēmumu lomu attiecībā uz cilvēktiesību aizsardzību; stingri atgādina, ka cilvēktiesību pārkāpumu gadījumos valstīm ir jānodrošina cietušajiem pieeja efektīvai tiesiskajai aizsardzībai; šajā sakarībā atgādina, ka cilvēktiesību ievērošana trešās valstīs, tostarp garantējot efektīvu tiesisko aizsardzību visiem, kas cietuši no šādiem pārkāpumiem, ir būtisks elements ES ārējās attiecībās ar šīm valstīm; atzinīgi vērtē to, ka ES ir bijusi vadošā loma, apspriežot un īstenojot vairākas iniciatīvas par globālu atbildību, kas ir cieši saistītas ar starptautisko standartu popularizēšanu un ievērošanu; atzinīgi vērtē Padomes secinājumus par uzņēmējdarbību un cilvēktiesībām, ko tā pieņēma 2016. gada 20. jūnijā, kā arī to, ka šajos secinājumos valstis tiek aicinātas savos rīcības plānos uzņēmējdarbības un cilvēktiesību jomā paredzēt piekļuvi tiesiskajai aizsardzībai;
86. atkārtoti uzsver, ka jāpievērš uzmanība tādu MVU raksturīgajām īpatnībām, kuri galvenokārt darbojas vietējā un reģionālā līmenī konkrētu nozaru ietvaros; tādēļ uzsver, ka ir būtiski, lai Savienības uzņēmumu sociālās atbildības (CSR) politikā, tostarp valstu CSR rīcības plānos, pienācīgi tiktu ņemtas vērā MVU īpašās vajadzības, lai ievērotu principu „vispirms domāt par mazākajiem” un atzītu MVU neoficiālo, intuitīvu pieeju CSR; atkārtoti pauž savu negatīvo nostāju pret visiem pasākumiem, kas varētu radīt administratīvu, birokrātisku vai finansiālu slogu MVU, un atbalsta pasākumus, kas ļauj MVU veikt kopīgas darbības;
87. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt politikas saskaņotību uzņēmējdarbības un cilvēktiesību jomās visos līmeņos, jo īpaši attiecībā uz Savienības tirdzniecības politiku; aicina Komisiju un dalībvalstis regulāri ziņot par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu cilvēktiesību efektīvu aizsardzību saistībā ar uzņēmējdarbību;
88. atkārtoti stingri pieprasa sistemātiski ieviest cilvēktiesību nosacījumu klauzulas starptautiskajos nolīgumos, tostarp jau noslēgtajos un turpmākajos tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumos starp ES un trešām valstīm; turklāt uzskata, ka pirms jebkādu pamatnolīgumu noslēgšanas ir vajadzīgi *ex ante* uzraudzības mehānismi, ka tiem jābūt kā nolīgumu noslēgšanas priekšnosacījumam, tā fundamentālai nolīgumu daļai, kā arī *ex post* uzraudzības mehānismi, kas ļauj veikt konkrētus pasākumus minēto klauzulu pārkāpšanas gadījumā, piemēram, piemērot atbilstīgas sankcijas, kā noteikts nolīguma cilvēktiesību klauzulās, tostarp (uz laiku) apturēt nolīguma darbību;
89. aicina izveidot mehānismus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka gan valstis, gan uzņēmumi ievēro cilvēktiesības, un izveidot sūdzību mehānismu cilvēkiem, kuru tiesības tiek pārkāptas ar tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumiem;
90. pieņem zināšanai Komisijas 2016. gada 28. septembra tiesību akta priekšlikumu, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei (COM(2016)0616), nolūkā pastiprināt šādu kontroli, ņemot vērā, ka atsevišķas preces un tehnoloģijas var ļaunprātīgi izmantot, izdarot būtiskus cilvēktiesību pārkāpumus;
91. atzinīgi vērtē vienošanos par ES eksporta kontroles režīma atjaunināšanu attiecībā uz precēm, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādei nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai, un aicina efektīvi un pilnībā īstenot šo būtisko tiesību aktu; mudina ES un tās dalībvalstis rosināt trešās valstis apsvērt iespēju pieņemt līdzīgus tiesību aktus, kā arī sākt iniciatīvu, lai veicinātu starptautisku regulējumu attiecībā uz spīdzināšanas un nāvessoda izpildes instrumentiem; atzinīgi vērtē iniciatīvu izstrādāt regulējumu, ar kuru tiktu izveidota sistēma atbildīgai derīgo

- izrakteņu sagādes ķēžu darbībai no konfliktu skartām teritorijām; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu atjaunot ES tiesību aktus divējāda lietojuma preču eksporta kontroles jomā; uzsver, ka Parlaments uzskata cilvēktiesības par prioritāru kritēriju eksporta licenču piešķiršanai, un aicina dalībvalstis beidzot vienoties par virzību uz mūsdienīgu, elastīgu un uz cilvēktiesībām balstītu eksporta politiku; aicina dalībvalstis izmantot stingrākus un vairāk uz cilvēktiesībām balstītus ieroču eksporta kontroles mehānismus, jo īpaši attiecībā uz valstīm, kurās ir ievrojams pierādītu vardarbīgu iekšējo represiju un cilvēktiesību pārkāpumu gadījumu skaits;
92. atzinīgi vērtē Komisijas jaunās tirdzniecības stratēģijas „Tirdzniecība visiem” pieņemšanu, kurā tā cenšas cilvēktiesības integrēt tirdzniecības politikā un izmantot ES kā tirdzniecības bloka nostāju, lai atbalstītu cilvēktiesību ievērošanu trešās valstīs; uzsver, ka tam būs nepieciešama pilnīga tirdzniecības politikas un ārpolitikas iniciatīvu saskaņotība un papildināmība, tostarp cieša sadarbība starp dažādiem ģenerāldirektorātiem, EĀDD un dalībvalstu iestādēm; ņem vērā Komisijas ieceri stiprināt Eiropas tautsaimniecības diplomātiju un uzsver, ka tirdzniecības politikai būtu arī jāveicina ilgtspējīga izaugsme trešās valstīs; aicina Komisiju iesaistīt visas ieinteresētās personas apspriedē par tiesisko regulējumu un uzņēmumu pienākumiem valstīs, kurās ir paredzams privāto un publisko ieguldījumu pieaugums; prasa Komisijai nodrošināt, lai EIB atbalstītie projekti atbilstu ES politikas pamatnostādņem, un iesaka uzlabot *ex-post* kontroles mehānismus, ar ko vērtē EIB atbalstīto projektu ekonomisko, sociālo un vides ietekmi;
93. atzinīgi vērtē jauno Vispārējo preferenču sistēmas (VPS) regulu, kas stājās spēkā 2014. gada 1. janvārī, jo tā ir svarīgs ES tirdzniecības politikas instruments cilvēktiesību un darba tiesību, vides aizsardzības un labas pārvaldības veicināšanai neaizsargātajās jaunattīstības valstīs; īpaši atzinīgi vērtē to, ka tirdzniecības priekšrocības, kuras tiek piešķirtas VPS+ ietvaros, ir neatņemami un juridiski atkarīgas no starptautisko cilvēktiesību konvenciju īstenošanas; atzinīgi vērtē Komisijas pirmā divu gadu ziņojuma par VPS+ īstenošanas situāciju publicēšanu un to, ka pirms tā publicēšanas notika dialogs ar Parlamentu; norāda, ka par atkārtotiem darba pamatstandartu pārkāpumiem ir ziņots vairākās valstīs, kurām ir VPS+ statuss, un mudina veikt īstu VPS+ piemērošanu; aicina Komisiju izpētīt iespējas iekļaut Starptautiskās krimināltiesas Romas statūtus to konvenciju sarakstā, kas ir jāievēro VPS+ statusa piešķiršanai, un aicina tos pieteikuma iesniedzējus VPS+ statusa saņemšanai, kas nav Statūtu parakstītāja puse, tos ratificēt;
94. atzinīgi vērtē to, ka 14 valstīm ir piešķirtas īpaši izdevīgas tirdzniecības priekšrocības jaunās VPS+ ietvaros, kas ir spēkā kopš 2014. gada 1. janvāra, kā arī atzinīgi vērtē tik ļoti nepieciešamo atbilstību 27 starptautiskajām konvencijām (tostarp konvencijām pamata cilvēktiesību un darba tiesību jomā);
95. atkārtu savu prasību par visaptverošiem, iepriekšējiem ietekmes uz cilvēktiesībām novērtējumiem, kuros būtiski ņem vērā pilsoniskās sabiedrības viedokli par visiem tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumiem;
96. atzinīgi vērtē jaunās pamatnostādnes par ietekmes uz cilvēktiesībām analīzi tirdzniecības politikas iniciatīvu ietekmes novērtējumos¹, taču pauž nopietnas bažas par cilvēktiesību apsvērumu kvalitāti ilgtspējas ietekmes novērtējumā attiecībā uz ES un Mjanmas ieguldījumu aizsardzības nolīgumu un par to, ka Komisija neveica ietekmes

---

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/july/tradoc_153591.pdf.

uz cilvēktiesībām novērtējumu ES un Vjetnamas brīvās tirdzniecības nolīgumam; atkārtoti pauž atbalstu tam, lai šo nolīgumu *ex-post* novērtējuma ietvaros tiktu veikta visaptveroša novērtēšana;

Sports un cilvēktiesības

97. pauž bažas par to, ka valstīm ar ļoti sliktu reputāciju cilvēktiesību jomā ir piešķirtas uzņemšanas tiesības rīkot plaša mēroga sporta sacensības, piemēram, FIFA Pasaules kausa izcīņa 2018. gadā notiks Krievijā un 2022. gadā Katarā un 2022. gada Olimpiskās spēles — Pekinā, un par cilvēktiesību pārkāpumiem, ko izraisījuši plaša mēroga sporta pasākumi, tostarp piespiedu izlikšana no mājokļa, neapspriežoties ar iedzīvotājiem un neizmaksājot tiem kompensāciju, neaizsargāto iedzīvotāju grupu, piemēram, bērnu un viesstrādnieku, ekspluatāciju, kas var pat sasniegt paverdzināšanas līmeni, un to PSO aplūsināšanu, kuras ziņo par šādiem cilvēktiesību pārkāpumiem; aicina Starptautisko Olimpisko komiteju un Starptautisko Futbola federāciju asociāciju (FIFA) saskaņot savu praktisko darbību ar sporta ideāliem, ieviešot aizsargmehānismus, kas ļautu novērst un uzraudzīt jebkādas cilvēktiesību pārkāpumus, kas ir saistīti ar liela mēroga sporta pasākumiem, un paredzēt kompensācijas mehānismus tiem, kas cietuši no šādiem pārkāpumiem; prasa izstrādāt ES politikas satvaru sporta un cilvēktiesību jomā; prasa ES un dalībvalstīm uzsākt dialogu ar valstu sporta federācijām, iesaistītajiem uzņēmumiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām par kārtību, kādā tie piedalās šādos pasākumos;

Personas ar invaliditāti

98. atzinīgi vērtē jauno 12. un 16. mērķi, jo īpaši 16.f apakšpunktu, Padomes secinājumos par Rīcības plānu par cilvēktiesībām un demokrātiju (2015–2019) un aicina Komisiju nodrošināt, lai cilvēktiesību dialogos ar trešām valstīm sistemātiski tiktu izvirzīts jautājums par Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*) īstenošanu; norāda, ka centienos apkarot diskrimināciju ir jāņem vērā personu ar invaliditāti vajadzību konkrētais raksturs; aicina rūpīgi pārbaudīt ar invaliditāti saistīto projektu efektivitāti un to, vai šo projektu plānošanā un īstenošanā pienācīgi iesaistītas personu ar invaliditāti organizācijas;
99. aicina dalībvalstis nodrošināt, lai personām ar invaliditāti tiktu nodrošināta īsta pārvietošanās brīvība publiskās vietās un tādējādi arī vienlīdzīgas iespējas iesaistīties sabiedriskajā dzīvē;
100. kategoriski mudina integrēt personu ar invaliditāti cilvēktiesības visās ES ārpolitikas pamatnostādņēs un darbībās, jo īpaši ES migrācijas un bēgļu politikā, pienācīgi nodrošinot šo cilvēku īpašo vajadzību ievērošanu, jo viņi cieš no dažādu veidu diskriminācijas; atgādina, ka sievietes ar invaliditāti un bērni ar invaliditāti cieš no dažādu veidu diskriminācijas un viņi bieži vien ir vairāk pakļauti vardarbības, sliktas vai ļaunprātīgas izturēšanās vai izmantošanas riskam; nelokāmi atbalsta ieteikumu īstenot integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai visās ES stratēģijās invaliditātes jomā, cita starpā arī tajās, kas saistītas ar ES ārpolitiku un ārējo darbību;
101. mudina PV/AP turpināt atbalstīt ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ratificēšanas un ieviešanas procesu valstīs, kuras to vēl nav ratificējušas vai nav ieviesušas; norāda, ka ES vajadzētu kļūt par piemēru, pašai efektīvi īstenojot ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*); aicina ES uzņemties vadošo lomu iekļaujošas Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanā, kas

nodrošinātu visu personu iekļaušanu, kā ir ieteikusi CRPD komiteja savās noslēguma piezīmēs pārskatam par konvencijas īstenošanu ES;

Sieviešu un bērnu tiesības

102. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts Dzimumu līdztiesības rīcības plāns (2016–2020), kurā iekļauts visaptverošs pasākumu saraksts, ar ko paredzēts uzlabot sieviešu situāciju saistībā ar vienlīdzīgām tiesībām un iespēju nodrošināšanu; uzsver, ka šis rīcības plāns ir jāīsteno kopā ar Rīcības plānu par cilvēktiesībām un demokrātiju, lai nodrošinātu sieviešu cilvēktiesību atzīšanu; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta Stratēģiskā iesaiste dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam, ar ko tiek veicināta dzimumu līdztiesība un sieviešu tiesības visā pasaulē; atkārtoti uzsver, ka no sieviešu tiesībām nedrīkst atkāpties kādas konkrētas reliģijas vai ticības aizliegumu dēļ; pieprasa, lai ES pastiprinātu atbalstu pienākumu un saistību īstenošanai attiecībā uz sieviešu tiesībām, kas izriet no Konvencijas par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*), Pekinas Rīcības platformas, Kairas Deklarācijas par iedzīvotājiem un attīstību un attiecīgajiem noslēguma pārskatiem, un Ilgtspējīgas attīstības mērķiem; uzsver, ka ir svarīgi nemazināt Pekinas un Kairas rīcības platformu *acquis* nozīmi attiecībā uz piekļuvi izglītībai un veselības aprūpei kā cilvēka pamattiesībām un attiecībā uz seksuālās un reproduktīvās veselības tiesību aizsardzību, un nodrošināt, ka sievietēm, kuras ir kļuvušas par vardarbības izvarošanas upuriem, tiek sniegta visa nepieciešamā medicīniskā un psiholoģiskā palīdzība un pakalpojumi drošos apstākļos, tostarp iespēja veikt drošu abortu, kā to paredz starptautiskās humanitārās tiesības; norāda, ka ģimenes plānošana, mātes veselība, viegla piekļuve kontracepcijai un iespējai droši veikt abortu, kā arī piekļuve pilnam seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumu klāstam ir svarīgi elementi sieviešu dzīvības glābšanā, kā arī jaundzimušo un māšu mirstības samazināšanā; uzsver nepieciešamību šos politikas virzienus noteikt par prioritāti attīstības sadarbībā ar trešām valstīm; uzsver, ka visa sieviešu tiesību klāsta ievērošana, viņu cilvēka cieņas ievērošanas nodrošināšana un jebkādas pret viņām vērstas vardarbības un diskriminācijas izskaušana ir būtiska viņu cilvēktiesību īstenošanā; uzsver jebkura indivīda tiesības brīvi lemt par jautājumiem, kas saistīti ar viņu seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību; šajā saistībā atzīst sieviešu neatņemamās tiesības neatkarīgi pieņemt lēmumus, tostarp par ģimenes plānošanas pieejamību;
103. atkārtoti nosoda visu veidu pāridarījumus un vardarbību pret sievietēm un bērniem un ar dzimumu saistītu vardarbību, tostarp tādu kaitējošu praksi kā agrīna laulība un piespiedu laulība, sieviešu dzimumorgānu kropļošana (*FGM*), ekspluatāciju un paverdzināšanu, vardarbību ģimenē, kā arī seksuālas vardarbības izmantošanu kā ieroci karā; uzskata, ka pret sievietēm vērstā vardarbība izpaužas arī psiholoģiski, un uzsver vajadzību integrēt tādas dzimumu apsvērumus, kas cita starpā veicina sieviešu aktīvu līdzdalību humānās palīdzības sniegšanā un kas ietver aizsardzības stratēģijas pret seksuālu vardarbību un ar dzimumu saistītu vardarbību, un pamata veselības aprūpes pasākumus, tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumus; uzsver, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jācīnās ne tikai pret jebkādu vardarbību pret sievietēm, bet arī jāpiešķir prioritāte izglītības pieejamībai un jāveicina dzimumu stereotipu apkarošana meitenēm un zēniem jau agrīnā vecumā; aicina ES un tās dalībvalstis nekavējoties ratificēt Stambulas konvenciju, lai nodrošinātu saskaņotību starp ES iekšpolitiku un ārpolitiku attiecībā uz vardarbību pret sievietēm un meitenēm un ar dzimumu saistītu vardarbību; atzinīgi vērtē priekšlikumu, ko Komisija iesniedza 2016. gada 4. martā, par ES pievienošanos Stambulas konvencijai — pirmajam starptautiskajam juridiski saistošajam instrumentam vardarbības pret sievietēm

novēršanai un apkarošanai; uzskata, ka tas nodrošinās lielāku efektivitāti un saskaņotību ES iekšējā un ārējā politikā un starptautiskā līmenī stiprinās ES lomu un atbildību cīņā pret vardarbību pret sievietēm un ar dzimumu saistītu vardarbību; mudina Komisiju un Padomi darīt visu iespējamo, lai ES varētu parakstīt un noslēgt konvenciju, vienlaikus mudinot tās 14 dalībvalstis, kas vēl to nav izdarījušas, parakstīt un ratificēt Stambulas konvenciju un nodrošināt, ka šī konvencija tiek pienācīgi īstenota; norāda uz nepieciešamību nodrošināt, lai medicīnas darbinieki, policisti, prokurori, tiesneši, diplomāti un miera uzturēšanas spēku dalībnieki gan Eiropas Savienībā, gan trešās valstīs būtu pienācīgi apmācīti, kā konfliktu situācijās un operācijās uz vietas sniegt palīdzību un atbalstu no vardarbības cietušajiem, jo īpaši sievietēm un bērniem;

104. pauž dziļas bažas par iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem, kas skar sievietes un bērnus bēgļu nometnēs un uzņemšanas centros, tostarp par zināmajiem seksuālas vardarbības un nevienlīdzīgas attieksmes pret sievietēm un bērniem gadījumiem; mudina EĀDD atbalstīt stingrākus noteikumus un labu praksi trešās valstīs; uzsver, ka ir nepieciešams, lai sievietēm un bērniem, kas bijuši pakļauti izmantošanai konfliktā, būtu pieejama veselības aprūpe un psiholoģiskā aprūpe saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, un ir nepieciešams, lai bērni bēgļu nometnēs, konfliktu zonās un apgabalos, kuros ir galēja nabadzība, un apgabalos, kur valda ekstrēmi dabas apstākļi, turpinātu izglītību un turpinātu saņemt veselības aprūpi un pārtikas piegādes;
105. norāda, ka pasākumiem cīņā pret ar dzimumu saistītu vardarbību ir jāaptver arī tiešsaistes vardarbība, tostarp uzmākšanās, terorizēšana un iebiedēšana, un ir jāstrādā pie tā, lai izveidotu sievietēm un meitenēm drošu tiešsaistes vidi;
106. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta ANO Drošības padomes nesenā Rezolūcija Nr. 2242, kurā sievietēm tiek noteikta būtiska loma visos centienos, kas vērsti uz pasaules problēmu risināšanu un tiek aicināts pastiprināt centienus, lai iekļautu programmu „Sievietes, miers un drošība“ visos miera uzturēšanas dažādajos aspektos, un atbalsta tās īstenošanu; uzsver sieviešu līdztiesīgas, pilnvērtīgas un aktīvas līdzdalības nozīmi konfliktu novēršanā un atrisināšanā, miera sarunās un miera veidošanas procesā; iesaka ieviest kvotu sistēmu, lai nodrošinātu iespēju veicināt sieviešu pārstāvību visos politiskajos līmeņos;
107. pauž dziļu nožēlu par to, ka romi un jo īpaši romietes joprojām cieš no plaši izplatītas diskriminācijas un naidīgas attieksmes pret romiem, kas veido nelabvēlīgu apstākļu, atstumtības, segregācijas un marginalizācijas „apburto loku”; aicina Eiropas Savienību un dalībvalstis pilnībā ievērot cilvēktiesības, nodrošinot romu tiesības uz izglītību, veselības aprūpi, nodarbinātību, mājokli un sociālo aizsardzību;
108. pauž dziļu nožēlu par dzimumu līdztiesības trūkumu politikas jomā un sieviešu nepietiekamo pārstāvību politisko, sociālo un ekonomisko lēmumu pieņemšanā, jo šāda situācija apdraud cilvēktiesības un demokrātiju; uzskata, ka valdībām būtu jāizvirza par mērķi panākt dzimumu līdztiesību demokrātijas veidošanas un uzturēšanas procesos un jāapkaro sabiedrībā visu veidu ar dzimumu saistīta diskriminācija; uzsver, ka vēlēšanu novērošanas misiju ziņojumi sniedz precīzas vadlīnijas ES politiskajā dialogā ar trešām valstīm, lai uzlabotu sieviešu līdzdalību vēlēšanu procesā un valsts demokrātiskajā dzīvē;
109. pauž nožēlu par to, ka dažas valstis joprojām ierobežo sieviešu dalību vēlēšanās;
110. pauž nožēlu par to, ka sievietes visā pasaulē joprojām saskaras ar milzīgām grūtībām

atrast un saglabāt pienācīgas darbvietas, kā to parāda Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) ziņojums „*Women at work 2016*”;

111. pauž nožēlu par stikla griestiem sievietēm uzņēmējdarbībā, vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību un sabiedrības noraidošo nostāju pret sieviešu uzņēmējdarbību, kas joprojām ir pasaules mēroga parādības; aicina izstrādāt iniciatīvas, lai vēl vairāk nodrošinātu iespējas sievietēm, jo īpaši saistībā ar pašnodarbinātību un MVU;
112. atgādina, ka piekļuves nodrošināšana izglītībai, profesionālajai apmācībai un mikrokredītiem ir būtiski svarīgs instruments iespēju nodrošināšanai sievietēm un viņu cilvēktiesību pārkāpumu novēršanai;
113. mudina sievietes aktīvi iesaistīties arodbiedrībās un citās organizācijās, jo tas lielā mērā veicina dzimtes aspektu iekļaušanu darba apstākļos;
114. mudina dalībvalstis, Komisiju un EĀDD pievērsties jaunattīstības valstu sieviešu politiskai un ekonomiskai emancipēšanai, sekmējot viņu iesaistīšanos uzņēmējdarbībā un reģionālo un vietējo attīstības projektu īstenošanā;
115. aicina Komisiju un dalībvalstis ievērot dzimumu līdztiesības principu budžeta plānošanā visā attiecīgajā ES finansējumā;
116. aicina ieguldīt līdzekļus sievietēs un jauniešos, jo tas ir efektīvs veids, kā cīnīties pret nabadzību un jo īpaši sieviešu nabadzību;
117. pauž nopietnas bažas par to, ka strauji palielinās mikrobu rezistences (*AMR*) apdraudējums, kas saskaņā ar prognozēm kļūs par galveno nāves gadījumu iemeslu pasaulē, īpaši apdraudot neaizsargātos un nabadzīgākos cilvēkus jaunattīstības valstīs; aicina Komisiju nekavējoties izstrādāt patiešām efektīvu sabiedrības veselības stratēģiju;

Bērna tiesības

118. atkārtoti apstiprina, ka ir steidzami nepieciešams globāli ratificēt un efektīvi īstenot ANO Konvenciju par bērna tiesībām un tās fakultatīvos protokolus, kā arī prasa, lai ES regulāri apspriestos ar attiecīgajām vietējām un starptautiskajām bērnu tiesību organizācijām un savos politiskajos un cilvēktiesību dialogos ar trešām valstīm izvirza jautājumu par valstu pienākumu īstenot Konvenciju; atzinīgi vērtē Konvencijas ratifikāciju Dienvidsudānā un Somālijā; atkārtoti aicina Komisiju un PV/AP izpētīt veidus un līdzekļus, lai ES varētu pievienoties ANO Konvencijai par bērna tiesībām;
119. prasa ES turpināt veicināt ES un UNICEF Bērna tiesību instrumentu kopumu „*Integrating Child Rights in development Cooperation*” (bērna tiesību iekļaušana attīstības sadarbībā) ar savu ārējo delegāciju palīdzību un veikt ES delegāciju personāla atbilstošu apmācību šajā jomā; norāda uz nopietnu neregistrēto bērnu problēmu, kuri ir dzimuši ārpus savu vecāku mītnes zemēm, — problēmu, kas ir īpaši smaga saistībā ar bēgļiem, un aicina ES aktualizēt šo jautājumu savos politiskajos dialogos ar trešām valstīm; aicina Komisiju izstrādāt politiku un starptautiskos forumos veicināt tādu vecāku bērnu aizsardzību, kuri atrodas ieslodzījumā, lai novērstu viņu diskrimināciju un stigmatizāciju; uzsver, ka miljoniem bērnu joprojām cieš no uztura nepietiekamības, lielam skaitam bērnu piedzīvojot neatgriezeniskas, ilglaicīgas sekas un pat nomirstot; aicina Komisiju un starptautisko sabiedrību ieviest inovatīvus veidus, kā novērst

nepietiekama uztura problēmu, jo īpaši bērnu vidū, pilnīgāk izmantojot visu pārtikas piegādes ķēdi un tādējādi piesaistot arī publiskā un privātā sektora un iedzīvotāju partnerības (PPPP), kā arī visus pārējos pieejamos resursus, jo īpaši sociālos plašsaziņas līdzekļus;

120. uzskata, ka ir nepieciešama starptautiska palīdzība centienos meklēt un atbrīvot sievietes un bērnus, kuri vēl joprojām atrodas *Da'esh* un citu teroristisko vai paramilitāro organizāciju gūstā, un veicināt īpašas programmas bijušo gūstekņu ārstēšanai Eiropas Savienībā un visā pasaulē; pauž bažas par bērnu vervēšanu un viņu līdzdalību teroristiskās un militārās darbībās; uzsver nepieciešamību izstrādāt politiku, lai vadītu šo bērnu meklēšanu, atbrīvošanu, rehabilitāciju un reintegrāciju; uzstāj, ka ir jāveicina bērnu kareivju atbrūošanas, rehabilitācijas un reintegrācijas politika; atkārtoti prasa Komisijai ierosināt visaptverošu bērna tiesību stratēģiju un rīcības plānu nākamajiem pieciem gadiem, lai par prioritāti gan ES ārpolitikā, gan tās iekšpolitikā noteiktu bērnu tiesības un veicinātu bērnu tiesību ievērošanu, jo īpaši veicinot bērnu nodrošinājumu ar ūdeni, sanitāriju, veselības aprūpi un izglītību, tostarp konfliktu zonās un bēgļu nometnēs;

Vecāka gadagājuma cilvēku tiesības

121. atzinīgi vērtē 16.g mērķi Rīcības plānā par cilvēktiesībām un demokrātiju 2015.–2019. gadam, kurš paredz veicināt informētību par vecu cilvēku cilvēktiesībām un īpašajām vajadzībām; ir nobažījies par nelabvēlīgo ietekmi, ko rada diskriminācija vecuma dēļ; uzsver īpašās problēmas, kas jāpārvar veciem cilvēkiem viņu cilvēktiesību izmantošanā, piemēram, attiecībā uz sociālās aizsardzības un veselības aprūpes pieejamību; aicina dalībvalstis izmantot pašreiz notiekošo Madrides Starptautiskā rīcības plāna par sabiedrības novecošanos pārskatīšanu, lai plānotu spēkā esošo tiesību aktu īstenošanu un apzinātu iespējamās nepilnības; aicina ES un dalībvalstis aktīvi iesaistīties ANO beztermiņa darba grupā novecošanas jautājumos un pastiprināt centienus, lai aizsargātu un veicinātu vecu cilvēku tiesības, tostarp apsverot jauna tiesību akta izstrādi;

Lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (LGBTI) tiesības

122. ir dziļi nobažījies par pieaugošo pret LGBTI personām vērstu vardarbību un diskrimināciju; stingri nosoda nesen vērojamo diskriminējošu tiesību aktu skaita pieaugumu un vardarbību pret personām, kas saistīta ar viņu seksuālo orientāciju, dzimumidentitāti un dzimuma īpašībām, un to, ka joprojām 73. valstīs homoseksualitāte ir krimināli sodāma (tostarp izvirzot pret LGBTI personām apsūdzības „izvirtības piekropšanā”), no kurām 13¹ valstīs tiek pieļauts nāvessods, savukārt 20 valstīs vēl ir krimināli sodāma transpersonu identitāte; pauž nopietnas bažas par tā dēvētajiem „pretpropagandas” tiesību aktiem, kuru mērķis ir ierobežot LGBTI personu un viņu tiesību atbalstītāju vārda un pulcēšanās brīvību; aicina visas valstis, kurās ir šādi noteikumi, tos atcelt; stingri nosoda to, ka arvien vairāk tiek ierobežoti un apgrūtināti darbošanās apstākļi, pulcēšanās un biedrošanās brīvība LGBTI grupām un tiesību aizstāvjiem un pasākumi un protesti, piemēram, praida gājieni dažos gadījumos sastopas ar vardarbīgu reakciju no iestāžu puses; atkārtoti uzsver, ka šīm pamatbrīvībām ir būtiska nozīme demokrātiskas sabiedrības funkcionēšanā un ka valstu atbildība ir nodrošināt, lai šādas tiesības tiktu atbalstītas un to īstenošanā tiktu aizsargāti; prasa EĀDD noteikt prioritāti un pastiprināt savu rīcību valstīs, kurās valda pret LGBTI

¹ (Saūda Arābija, Apvienotie Arābu Emirāti, Nigērija, Somālija, Mauritanija, Sudāna, Sjerraleone, Jemena, Afganistāna, Pakistāna, Katara, Irāna un Maldīvija).

personām vērsta vardarbība, nogalināšanas, sliktā izturēšanās un diskriminācija, nosodot šādu praksi saskaņā ar ES pamatnostādņēm par nāvessodu un ES pamatnostādņēm par spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu un turpinot darbu šajā jomā kopā ar ANO augsto komisāru cilvēktiesību jautājumos; uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt LGBTI cilvēktiesību aizstāvju darbu, palielinot atbalstu un resursus efektīvai plānošanai, uzsākot sabiedrības informēšanas kampaņas, ko arī finansē no *EIDHR* līdzekļiem, par diskrimināciju un vardarbību, kas vērsta pret LGBTI personām, un nodrošinot ārkārtas palīdzības sniegšanu tiem, kam tā ir vajadzīga; aicina ES delegācijas un attiecīgās iestādes aktīvi veicināt šo tiesību un pamatbrīvību ievērošanu;

123. atzinīgi vērtē 2013. gada 24. jūnijā pieņemtās Ārlietu padomes pamatnostādnes LGBTI personu visu cilvēktiesību veicināšanai un aizsardzībai; aicina EĀDD un Komisiju censties panākt stratēģiskāku un sistemātiskāku šo pamatnostādņu īstenošanu, tostarp veicinot informētību un nodrošinot atbilstošu ES personāla apmācību trešās valstīs, lai efektīvi aktualizētu jautājumu par LGBTI tiesībām politiskajos un cilvēktiesību dialogos ar trešām valstīm, kā arī daudzpusējos forumos; uzsver, ka ir svarīgi padarīt ES pamatnostādnes par visu cilvēktiesību ievērošanas sekmēšanu un aizsardzību plaši pieejamas LGBTI personām; aicina veikt konkrētus pasākumus ES iekšpolitikas un ārpolitikas saskaņotības palielināšanai LGBTI tiesību jomā;
124. mudina ES iestādes un dalībvalstis turpināt veicināt diskusijas par viendzimuma laulību vai viendzimuma reģistrētām partnerattiecībām, kas ir politisko, sociālo un pilsonisko tiesību, kā arī cilvēktiesību jautājums; atzinīgi vērtē to, ka aizvien vairāk valstu ievēro tiesības dibināt ģimeni, slēdzot laulību, reģistrējot partnerattiecības un panākot adopciju, nediskriminējot nevienu personu seksuālās orientācijas dēļ, un aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt priekšlikumus šādu partnerattiecību un viendzimuma ģimeņu savstarpējai atzīšanai visā ES, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz darbu, brīvu pārvietošanos, nodokļiem un sociālo nodrošinājumu, aizsargājot ģimeņu un bērnu ienākumus;

Pirmiedzīvotāju tiesības un pie minoritātēm piederošu personu tiesības

125. ir dziļi nobažījies, ka pirmiedzīvotāju tautas joprojām saskaras ar īpaši augstu diskriminācijas risku un ka tās ir īpaši neaizsargātas pret politiskām, ekonomiskām, vides un ar darbu saistītām pārmaiņām un traucējumiem; norāda, ka vairākums no tām dzīvo zem nabadzības sliekšņa un ka tām ir ierobežotas piekļuves iespējas politiskajai pārstāvībai un lēmumu pieņemšanai vai šādu iespēju nav vispār, kas ir pretrunā to tiesībām uz brīvu, iepriekšēju un informētu piekrišanu, ko paredz Apvienoto Nāciju Deklarācija par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām un ko atzīst 2005. gada Eiropas Konsenss attīstības jomā; pauž īpašas bažas par ziņojumiem attiecībā uz tādām plaši izplatītām un pieaugošām parādībām kā cilvēktiesību pārkāpumi pret pirmiedzīvotāju tautām, piemēram, cilvēktiesību aizstāvju vajāšana, patvaļīga aizturēšana un nogalināšana, pirmiedzīvotāju piespiedu pārvietošana, viņu zemes sagrābšana un korporatīvie pārkāpumi;
126. ar dziļām bažām norāda, ka ar resursu ieguvī saistītie cilvēktiesību pārkāpumi īpaši skar pirmiedzīvotāju tautas; aicina Eiropas Komisiju un EĀDD atbalstīt stingru tiesisko regulējumu un iniciatīvas, kuru mērķis ir nodrošināt pārredzamību un labu pārvaldību izejvielu ieguves un citās ar resursiem saistītās nozarēs, ievērojot vietējo tautu brīvu, iepriekšēju un informētu piekrišanu un ANO Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām; aicina ES delegācijas turpināt stiprināt dialogu ar pirmiedzīvotāju tautām uz

vietas nolūkā identificēt un novērst cilvēktiesību pārkāpumus;

127. uzsver, ka minoritāšu kopienām ir īpašas vajadzības, tāpēc visās ekonomiskās, sociālās, politiskās un kultūras dzīves jomās ir jāveicina pilnīga un efektīva vienlīdzība starp personām, kuras pieder kādai minoritātei, un personām, kuras pieder vairākumam; mudina Komisiju visā paplašināšanās procesā cieši sekot līdzi tam, kā tiek īstenoti noteikumi par tādu personu tiesību aizsardzību, kuras pieder pie minoritātēm;

To personu tiesības, kuras skar kastu diskriminācija

128. nosoda pastāvīgos cilvēktiesību pārkāpumus pret iedzīvotāju grupām, kuras cieš no kastu hierarhijas sistēmas un tās izraisītās diskriminācijas, tostarp nevienlīdzības, tiesu sistēmas un darba nepieejamības, pastāvīgas segregācijas un kastu sistēmas izraisītiem šķēršļiem cilvēka pamattiesību ievērošanai un attīstības sekmēšanai; pauž dziļas bažas par satraucošiem un skaitliskā ziņā pieaugošiem uz kastām balstītiem vardarbīgiem uzbrukumiem dalītiem, kā arī par institucionālo diskrimināciju, kas netiek sodīta; atgādina par savu aicinājumu izstrādāt ES politiku par kastu diskrimināciju un aicina ES izmantot visas iespējas paust nopietnas bažas par kastu diskrimināciju;

Starptautiskā Krimināltiesa (ICC) / pagaidu tiesas

129. atgādina par Starptautiskās Krimināltiesas universālumu un atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu tās darbam; uzsver, cik svarīgi ir darīt galu to vainīgo nesodāmībai, kuri vainojami smagākajos noziegumos, kas skar starptautisko sabiedrību, un nodrošināt taisnīgumu personām, kuras cietušas no kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci un genocīda; turpina vērtīgi uzraudzīt jebkādas centienus mazināt Starptautiskās Krimināltiesas leģitimitāti vai neatkarību;
130. atgādina par savu 2016. gada 4. februāra rezolūciju, kurā aicina ANO Drošības padomes dalībvalstis nodrošināt, ka Drošības padome vērsas Starptautiskajā Krimināltiesā, lai tajā skatītu noziegumus, tostarp genocīdu, ko tā dēvētā Islāma valsts/Da'esh īstenojusi Irākā un Sīrijā pret kristiešiem (haldiešiem/sīriešiem/asīriešiem), jezīdiem un citām reliģiskajām un etniskajām minoritātēm;
131. atzinīgi vērtē Ukrainas izdoto deklarāciju, ar ko tiek pieņemta Starptautiskās Krimināltiesas jurisdikcija par noziegumiem, kas Ukrainā izdarīti kopš 2014. gada 20. februāra, jo šī deklarācija dod iespēju Starptautiskās Krimināltiesas prokuroram vērtēt to, vai tiesa varētu vērtēt pārkāpumus, kas izdarīti bruņota konflikta laikā, kaut arī Ukraina pagaidām nav kļuvusi par Starptautiskās Krimināltiesas dalībvalsti;
132. atzinīgi vērtē Padomes secinājumus par ES atbalstu pārejas posmam tieslietu jomā, kā arī ES politikas satvaru par atbalstu pārejas tiesiskumam (ES ir pirmā reģionālā organizācija, kas ir pieņēmusi šādu politiku); aicina ES, tās dalībvalstis un tās īpašos pārstāvjus aktīvi veicināt Starptautiskās Krimināltiesas darbību, tās lēmumu piemērošanu un cīņu pret nesodāmību par Romas statūtos noteiktajiem noziedzīgiem nodarījumiem un pauž nopietnas bažas par to, ka vairāki aresta orderi joprojām nav izpildīti; mudina ES un tās dalībvalstis sadarboties ar Tiesu un arī turpmāk sniegt stingru diplomātisko un politisko atbalstu centieniem stiprināt un paplašināt attiecības starp Starptautisko Krimināltiesu un ANO, jo īpaši saistībā ar ANO Drošības Padomi, kā arī īstenot pasākumus, lai efektīvi novērstu gadījumus, kad netiek nodrošināta sadarbība ar Starptautisko Krimināltiesu, un reaģētu šādos gadījumos; atkārtoti aicina ES pieņemt kopēju nostāju attiecībā uz agresijas noziegumiem un Kampalas

grozījumiem, kā arī aicina dalībvalstis pielāgot savus tiesību aktus Kampalas grozījumos sniegtajām definīcijām un uzlabot sadarbību ar Tiesu; pauž nožēlu par to, ka vairākas valstis ar necieņu izturējās pret Starptautisko Krimināltiesu, izstājoties vai draudot izstāties no Starptautiskās Krimināltiesas jurisdikcijas;

133. atkārtoti aicina izveidot posteni ES īpašajam pārstāvim starptautiskā taisnīguma un starptautisko humanitāro tiesību jomā ar mērķi nodrošināt šiem jautājumiem atpazīstamu un veltīt pienācīgu uzmanību, lai efektīvi sekmētu ES programmu un iekļautu ES ārpolitikā Starptautisko Krimināltiesu, kā arī ES apņemšanos cīnīties pret nesodāmību;
134. aicina ES un tās dalībvalstis nodrošināt Starptautisko Krimināltiesu ar atbilstošu finansējumu un sniegt lielāku būtiski nepieciešamo atbalstu starptautiskajai krimināltiesību sistēmai, tostarp pagaidu tiesai;

Starptautiskās humanitārās tiesības (SHT)

135. pauž nosodījumu par to, ka netiek ievērotas starptautiskās humanitārās tiesības, un pauž nopietnas bažas par to, ka visā pasaulē dramatiski pieaug „netieša kaitējuma” (*collateral damage*) samērs bruņotos konfliktos, un par nāvi nesošajiem uzbrukumiem slimnīcām, skolām, humānās palīdzības konvojiem un citiem civilajiem mērķiem; pauž nopietnas bažas par to, ka pieaug nevalstisko dalībnieku darbības ietekme konfliktos visā pasaulē, un mudina ES izmantot visus tās rīcībā esošos instrumentus, lai nodrošinātu, ka valsts un nevalstiskie dalībnieki ievēro starptautiskās humanitārās tiesības; atzinīgi vērtē ES un ES dalībvalstu solījumu Starptautiskajai Sarkanā Krusta komitejai (SSKK) stingri atbalstīt tāda efektīva mehānisma izveidi, ar ko stiprina starptautisko humanitāro tiesību ievērošanu, un aicina PV/AP informēt Parlamentu par viņas mērķiem un stratēģiju šā solījuma izpildei; mudina starptautisko sabiedrību sasaukt starptautisku konferenci, lai sagatavotu jaunu starptautisku mehānismu datu izsekošanai un vākšanai un publiskai ziņošanai par starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, tostarp uzbrukumiem slimnīcām, medicīnas darbiniekiem un atrās palīdzības mašīnām; uzskata, ka šāda mehānisma veidošanas pamatā varētu būt patlaban pieejamais mehānisms attiecībā uz bruņota konflikta skartiem bērniem (CAAC); aicina PV/AP katru gadu sniegt publisku sarakstu, kurā būtu minēti likumpārkāpēji, kas, iespējams, veikuši uzbrukumus skolām un slimnīcām, lai varētu definēt atbilstošu ES rīcību šādu uzbrukumu apturēšanai;
136. pauž nožēlu, ka septiņas dalībvalstis vēl nav ratificējušas Konvenciju par kasešu munīciju; aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt aizliegumu visā pasaulē izmantot balto fosforu, īpaši papildinot Konvenciju par noteiktiem parastiem ieročiem ar jaunu protokolu, ar ko aizliedz šādu ieroču izmantošanu;
137. aicina dalībvalstis ratificēt galvenos starptautisko humanitāro tiesību instrumentus un citus attiecīgos juridiskos instrumentus, kas ietekmē starptautisko humanitāro tiesību ievērošanu; atzīst ES pamatnostādņu par starptautisko humanitāro tiesību (SHT) ievērošanas veicināšanu nozīmi un atkārtoti aicina PV/AP un EĀDD pārskatīt to īstenošanu, ņemot vērā traģiskos notikumus Tuvajos Austrumos, jo īpaši saistībā ar plaša izplatīto un sistemātisko nesodāmību par smagiem SHT un cilvēktiesību noteikumu pārkāpumiem; aicina ES atbalstīt iniciatīvas, kuru mērķis ir vairot zināšanas par SHT un labu praksi to piemērošanā, un aicina ES izmantot visus tās rīcībā esošos divpusējos instrumentus, lai efektīvi, tostarp ar politiskā dialoga starpniecību, veicinātu to, ka tās partneri ievēro starptautiskās humanitārās tiesības, atkārtoti aicina dalībvalstis apvienot starptautiskus centienus, lai novērstu to, ka bruņoti dalībnieki uzbrūk skolām

vai izmanto tās militāriem mērķiem, un to var izdarīt, apstiprinot Drošu skolu deklarāciju, kas ir paredzēta, lai palīdzētu izbeigt plaši izplatītos militāros uzbrukumus skolām bruņota konflikta laikā;

138. mudina starptautisko sabiedrību sasaukt starptautisku konferenci, nolūkā celt starptautisko humanitāro noteikumu efektivitāti;
139. atkārtoti aicina PV/AP sākt iniciatīvu ES ieroču embargo noteikšanai pret valstīm, kuras tiek apsūdzētas aizdomās par nopietniem starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, jo īpaši par mērķtiecīgiem uzbrukumiem civilajai infrastruktūrai; uzsver, ka turpmāka ieroču tirdzniecības licencēšana šādām valstīm ir Padomes 2008. gada 8. decembra Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP pārkāpums; aicina dalībvalstis apsvērt iespēju uzņemt Eiropas Savienībā Gvantanamo ieslodzītos; uzsver, ka Gvantanamo līča cietums ir jāslēdz, cik drīz vien iespējams;

Domas, apziņas un reliģijas vai ticības brīvība

140. nosoda atbilstoši LESD 10. pantam jebkādu vardarbību, vajāšanu, neiecietību un diskrimināciju ideoloģijas, reliģijas vai ticības dēļ; pauž nopietnas bažas par joprojām saņemtajiem ziņojumiem par vardarbību, vajāšanu, neiecietību un diskrimināciju pret reliģiskām un ticības minoritātēm visā pasaulē; uzsver, ka tiesības uz domas, apziņas, reliģijas vai ticības brīvību ir viena no galvenajām cilvēktiesībām, kas ir savstarpēji saistīta ar citām cilvēktiesībām un pamatbrīvībām, un tās ietver tiesības ticēt vai neticēt, tiesības paust vai nepaust reliģiju vai ticību, kā arī tiesības pieņemt, mainīt un pamest ticību vai atgriezties pie tās pēc paša izvēles, kā noteikts Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 18. pantā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 9. pantā; aicina ES un dalībvalstis konstruktīvi iesaistīties politiskajās diskusijās, lai atceltu likums par zaimošanu; aicina ES un tās dalībvalstis nodrošināt, ka visā pasaulē tiek respektētas un aizsargātas reliģiskās un ticības minoritātes, tostarp Tuvajos Austrumos, kur *Da'esh* un citas teroristu grupas vajā jezīdu, kristiešu un musulmaņu minoritātes un ateistus; nosoda reliģijas vai ticības ļaunprātīgu izmantošanu teroristiskiem mērķiem;
141. atbalsta ES apņemšanos starptautiskos un reģionālos forumos, tostarp ANO, EDSO, Eiropas Padomē un citos reģionālos mehānismos, veicināt tiesības uz reliģijas vai ticības brīvību, kā arī mudina ES turpināt iesniegt Apvienoto Nāciju Organizācijā tās ikgadējo rezolūciju par reliģijas vai ticības brīvību un atbalstīt ANO īpašā sūtņa reliģijas vai ticības brīvības jautājumos pilnvaras; mudina PV/AP un EĀDD uzturēt pastāvīgu dialogu ar NVO, reliģiskajām vai reliģiskās pārliecības grupām un reliģiskajiem līderiem;
142. pilnībā atbalsta to, ka ANO Cilvēktiesību padomē un ANO Ģenerālajā asamblejā ES uzņēmās vadību attiecībā uz tematiskajām rezolūcijām reliģijas un ticības brīvības jautājumos, kā arī mudina ES atbalstīt ANO īpašā sūtņa reliģijas vai ticības brīvības jautājumos pilnvaras un rosina valstis, kuras līdz šim nav apstiprinājušas vizītes pieprasījumus no ANO īpašā sūtņa reliģijas vai ticības brīvības jautājumos, to izdarīt;
143. aicina ES stiprināt spēkā esošos instrumentus un savu pilnvaru ietvaros pieņemt citus dokumentus, lai visā pasaulē nodrošinātu reliģisko minoritāšu efektīvu aizsardzību;
144. aicina veikt konkrētu darbību, lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi īstenotas ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību, tostarp: nodrošināt sistemātisku un konsekventu ES darbinieku apmācību galvenajā mītnē un

delegācijās, ziņot par situāciju valstī un vietējā mērogā, kā arī cieši sadarboties ar vietējiem dalībniekiem un īpaši reliģisko vai ticības grupu līderiem;

145. pauž nopietnas bažas par to, ka dažviet pasaulē reliģisko vai ticības kopienu stāvoklis ir apdraudēts un visa reliģiskā kopiena izzūd vai dodas bēgļu gaitās;
146. uzsver, ka šobrīd kristieši ir visvairāk vajātā un iebiedētā reliģiskā grupa pasaules valstīs, tostarp Eiropā, kur kristiešu bēgļi parasti tiek vajāti reliģisko uzskatu dēļ, un ka dažām no vecākajām kristiešu kopienām draud izzušana, jo īpaši Ziemeļāfrikā un Tuvajos Austrumos;
147. mudina starptautisko sabiedrību un ES nodrošināt minoritāšu aizsardzību, izveidot drošas zonas konflikta reģionos; aicina atzīt pašpārvaldi un tiesības uz paš aizsardzību etniskajām un reliģiskajām minoritātēm, kas dzīvo teritorijās, kur tām vēsturiski ir bijusi spēcīga klātbūtne un kur tās dzīvo mierīgi līdzās cita citai — piemēram, Sindžāras kalnu apgabalos (jezīdiem) un Ninevijas līdzenumā (haldiešu-sīriešu-asīriešu iedzīvotājiem); turklāt aicina sniegt īpašu atbalstu, lai saglabātu (masu) kapus pašreizējo vai neseno konfliktu vietās ar mērķi veikt ekshumāciju un tur atrodošos mirstīgo atlieku kriminālistikas analīzi, lai varētu pienācīgi apbedīt upuru mirstīgās atliekas vai izsniegt tās ģimenēm; aicina izveidot speciālu fondu tādu iniciatīvu finansēšanai, kuru mērķis ir aizsargāt pierādījumus ar mērķi veikt izmeklēšanu par aizdomām par noziegumiem pret cilvēci un veikt kriminālvajāšanu; aicina sniegt īpašu atbalstu no ES un tās dalībvalstu puses, lai steidzami izveidotu ekspertu grupu, kuras uzdevumus būtu iegūt visus pierādījumus par jebkādu notiekošu starptautisku noziegumu pret reliģiskajām minoritātēm, tostarp par genocīdu, lai kur tas notiktu, kā arī saglabāt masu kapus pašreizējo vai neseno konfliktu vietās, lai sagatavotos starptautiski tiesāt par šiem noziegumiem atbildīgās personas;

Vārda brīvība tiešsaistē un bezsaistē, kā arī audiovizuālajos un citos plašsaziņas līdzekļu avotos

148. uzsver, ka cilvēktiesības un pamatbrīvības ir universālas un tās ir jāaizsargā pasaules mērogā visos to izpausmes veidos;
149. uzsver vārda brīvības, plašsaziņas līdzekļu neatkarības un plurālisma nozīmīgumu, jo tie ir būtiski demokrātijas elementi, un nepieciešamību dot iespējas iedzīvotājiem un pilsoniskajai sabiedrībai, lai nodrošinātu publiskā sektora pārredzamību un pārskatatbildību;
150. pauž bažas par arestu un iebiedēšanas mēģinājumu straujo pieaugumu pret žurnālistiem vairākās valstīs, tostarp Eiropas valstīs, atgādina, ka šādas prakses ievērojami kaitē preses brīvībai; mudina ES un starptautisko sabiedrību aizsargāt neatkarīgos žurnālistus un emuāristus, mazināt digitālo plaisu un sekmēt neierobežotu piekļuvi informācijai un saziņai, kā arī necenzētu piekļuvi internetam (digitālā brīvība);
151. pauž nopietnas bažas par to, ka tiek pavairotas un izplatītas uzraudzības, pārraudzības, cenzūras un filtrēšanas tehnoloģijas, kas aizvien vairāk apdraud cilvēktiesības un demokrātijas aktīvistus autokrātiskās valstīs;
152. stingri nosoda to, ka aizvien vairāk cilvēktiesību aizstāvju piedzīvo digitālā vidē izteiktus draudus, tostarp tiek kompromitēti dati, konfiscējot aprīkojumu, veicot attālinātu uzraudzību un nopludinot datus; nosoda uzraudzību tiešsaistē un

datorprogrammu uzlaušanu nolūkā iegūt informāciju, ko varētu izmantot tiesas prāvās vai nomelnošanas kampaņās, kā arī tiesvedībā par nomelnošanu;

153. asi nosoda to, ka valsts iestādes kontrolē internetu, plašsaziņas līdzekļus un akadēmiskās aprindas, kā arī nosoda cilvēktiesību aizstāvju, juristu un žurnālistu aizvien biežāko iebiedēšanu, vajāšanu un patvaļīgu apcietināšanu;
154. nosoda digitālās saziņas ierobežojumus, tostarp tīmekļa vietņu slēgšanu un individuālo kontu bloķēšanu, ko veic autoritāri režīmi nolūkā ierobežot vārda brīvību, apklusināt opozīciju un apspiest pilsonisko sabiedrību; aicina ES un tās dalībvalstis publiski nosodīt režīmus, kuri ierobežo savu kritiķu un opozicionāru digitālo saziņu;
155. uzsver, ka ir svarīgi jebkādā saziņā ar trešām valstīm, tostarp pievienošanās sarunās, tirdzniecības sarunās un cilvēktiesību dialogos un diplomātiskajos kontaktos, veicināt digitālās brīvības un neierobežotu piekļuvi internetam, lai informācija par cilvēktiesībām un demokrātiju būtu pēc iespējas pieejamāka visiem cilvēkiem visā pasaulē;
156. pauž bažas par to, ka aizvien vairāk tiek izmantota naida runa, jo īpaši sociālajos plašsaziņas līdzekļos; aicina Komisiju iesaistīt pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjus, lai nodrošinātu, ka to viedokļi tiek ņemti vērā sarunās par rīcības kodeksiem; stingri nosoda to, ka digitālajās platformās tiek izplatīti naidīgi paziņojumi, kas mudina uz vardarbību un teroru;
157. prasa sniegt lielāku atbalstu jomām, kas veicina plašsaziņas līdzekļu brīvību, aizsargājot neatkarīgus žurnālistus, emuāru autorus un trauksmes cēlējus, samazinot digitālās atšķirības un sekmējot neierobežotu piekļuvi informācijai un saziņai, un garantējot cenzūrai nepakļautu piekļuvi internetam (digitālā brīvība);
158. prasa aktīvi izstrādāt un izplatīt tehnoloģijas, kas palīdz aizsargāt cilvēktiesības, un veicināt iedzīvotāju digitālās tiesības un brīvības, kā arī to drošību un privātumu;
159. mudina ES ieviest bezmaksas un atklātā pirmkoda programmatūru un mudināt šādi rīkoties arī citus dalībniekus, jo šāda programmatūra nodrošina labāku drošību un cilvēktiesību ievērošanu;
160. aicina Komisiju un dalībvalstis visos starptautiskajos forumos diskutēt par vārda brīvību tiešsaistē, digitālajām brīvībām, kā arī brīva un atklāta interneta nozīmi, tostarp diskutēt par to ANO Interneta pārvaldības forumā, G8, G20, EDSO un Eiropas Padomē;

Terorisma apkarošana

161. atkārtoti pauž viennozīmīgu terorisma nosodījumu un pilnīgu atbalstu darbībām, kuru mērķis ir iznīcināt teroristiskās organizācijas, īpaši *Da'esh*, kas rada skaidri redzamus draudus reģionālajai un starptautiskajai drošībai, vienlaikus atgādinot, ka šo darbību īstenošanā vienmēr pilnībā jāievēro visas starptautiskās cilvēktiesības; atbalsta ANO Drošības padomes Rezolūcijas Nr. 2178 (2014) par ārvalstu teroristu kaujinieku radītā apdraudējuma apkarošanu un Madrides pamatprincipu par ārvalstu teroristu kaujinieku plūsmas apturēšanu īstenošanu;
162. atgādina, ka ES rīcības plānā par cilvēktiesībām un demokrātiju ir uzsvērtā vajadzība nodrošināt, lai viedokļa un vārda brīvības ievērošana tiktu integrēta politikas un programmu izstrādē attiecībā uz terorismu, tostarp, izmantojot digitālās uzraudzības

tehnoloģijas; uzsver, ka dalībvalstīs vajadzētu pilnībā izmantot spēkā esošos instrumentus, lai novērstu Eiropas iedzīvotāju radikalizāciju un izstrādātu efektīvas programmas cīņai pret teroristu un ekstrēmistu propagandu un vervēšanas metodēm, jo īpaši tiešsaistē, un radikalizācijas novēršanai; uzsver, ka ES ir steidzami jāīsteno saskaņoti pasākumi, un uzstāj, lai dalībvalstis sadarbotos jutīgās jomās, īpaši attiecībā uz informācijas un izlūkdatu apmaiņu;

163. prasa ES turpināt sadarboties ar ANO, lai apkarotu terorisma finansēšanu, tostarp izmantojot esošus mehānismus atsevišķu teroristu un organizāciju identifikācijai un stiprinot aktīvu iesaldēšanas mehānismus visā pasaulē, vienlaikus ievērojot starptautiskos standartus par tiesību aktos paredzēto kārtību un tiesiskumu; aicina Komisiju un dalībvalstis efektīvi un steidzami risināt šo jautājumu ar tām valstīm, kuras finansē vai atbalsta teroristiskās organizācijas vai ļauj saviem pilsoņiem to darīt;

Nāvēssods

164. atgādina, ka ES ievēro pilnīgas neiecietības politiku attiecībā uz nāvēssodu, un atkārtoti pauž savu pastāvīgo nostāju pret nāvēssodu, spīdzināšanu un nežēlīgu, necilvēcīgu un pazemojošu rīcību vai sodīšanu visos gadījumos un apstākļos;
165. atzinīgi novērtē nāvēssoda atcelšanu Fidži, Surinamā, Mongolijā un ASV Nebraskas štatā;
166. pauž nopietnas bažas par nāvēssodu izpildes atjaunošanu dažās valstīs pēdējos gados; pauž nožēlu, ka citās valstīs politiskie līderi arī apsver iespēju atjaunot nāvēssoda izpildi; pauž dziļas bažas par piespriesto nāvēssodu skaita pieaugumu, kas pasludināti 2015. gadā visā pasaulē, jo īpaši Ķīnā, Ēģiptē, Irānā, Nigērijā, Pakistānā un Saūda Arābijā; atgādina iestādēm šajās valstīs, ka tās ir pievienojušās Konvencijai par bērna tiesībām, kas stingri aizliedz piemērot nāvēssodu par noziegumiem, kas izdarīti, pirms persona ir sasniegusi 18 gadu vecumu;
167. pauž īpašas bažas par to, ka aizvien pieaug masveida prāvās piespriesto nāvēssodu skaits, neievērojot starptautiskajās tiesībās paredzētos obligātos taisnīgas tiesas standartus;
168. pauž stingru nosodījumu par aizvien biežāk piespriestajiem nāvēssodiem par noziedzīgiem nodarījumiem saistībā ar narkotikām un aicina atteikties no nāvēssoda un tūlītēja nāvēssoda izpildes piespriešanas par šādiem nodarījumiem;
169. aicina tās valstis, kuras ir atcēlušas šo soda veidu vai jau ilgstoši noteikušas tā moratoriju, nemainīt savu apņemšanos un atkal neievieš to; aicina ES turpināt izmantot sadarbību un diplomātiju visos iespējamajos forumos pasaulē, lai iestātos pret nāvēssodu, kā arī tiekties panākt, lai tiesības uz taisnīgu tiesu tiek pilnībā ievērotas attiecībā uz katru personu, kam piespriests nāvēssods; uzsver, ka ir svarīgi, lai ES turpinātu valstīs, kuras joprojām piespiež nāvēssodu, uzraudzīt apstākļus, kādos veic nāvēssoda izpildi, — lai pārliecinātos, ka tiek publiskots to personu saraksts, kurām piespriests nāvēssods, un ka viņu mirstīgās atliekas nodotas ģimenēm;
170. uzsver, ka ir svarīgi, lai ES saglabātu plašas atpazīstamības politiku, kas vērsta uz nāvēssoda atcelšanu visā pasaulē, saskaņā ar 2013. gadā pārskatītajām ES pamatnostādnēm par nāvēssodu, un lai tā turpinātu iestāties pret nāvēssodu; aicina ES turpināt darbu pie tā, lai panāktu vispārēju nāvēssoda atcelšanu, un izpētīt jaunus

veidus, kā rīkot kampaņas, lai to panāktu, un atbalstīt pasākumus *EIDHR* ietvaros, kuru mērķis ir novērst nāvessoda spriedumus vai izpildes; aicina ES delegācijas turpināt organizēt izpratnes veicināšanas kampaņas, lai to panāktu;

Cīņa pret spīdzināšanu un nežēlīgu izturēšanos

171. pauž nopietnas bažas par to, ka turpinās spīdzināšanas izmantošana un nežēlīga izturēšanās pret personām, kas atrodas apcietinājumā, tostarp ar nolūku panākt atzīšanos, ko pēc tam izmanto kriminālprocesos, kas acīmredzami neatbilst starptautiskajiem godīguma standartiem;
172. pauž nožēlu par plaši izplatīto spīdzināšanu un sliktu izturēšanos pret sabiedrības locekļiem, kuri ir disidenti, lai viņus apklusinātu, un pret mazaizsargātām grupām, piemēram, etnisko, lingvistisko un reliģisko minoritāšu grupām, LGBTI personām, sievietēm, bērniem, patvēruma meklētājiem un migrantiem;
173. kategoriski nosoda spīdzināšanu un nežēlīgu izturēšanos, ko izraisa *Da'esh* un citas teroristu vai paramilitārās organizācijas; pauž solidaritāti ar visu šādā vardarbībā cietušo upuru ģimenēm un kopienām; pauž nosodījumu par *Da'esh* un citu teroristisko vai paramilitāro organizāciju piekopto praksi, kas ietver sevī diskrimināciju un mērķtiecīgu vēršanos pret minoritāšu grupām; aicina ES, tās dalībvalstis un starptautisko sabiedrību pastiprināt centienus, lai risinātu steidzamo vajadzību efektīvi nepieļaut tālākas ciešanas;
174. uzskata, ka ieslodzījuma apstākļi un cietumu stāvoklis vairākās valstīs ir ārkārtīgi satraucošs; uzskata, ka ir nepieciešams apkarot jebkādu spīdzināšanu un sliktu izturēšanos, tostarp psiholoģisku, pret ieslodzītajām personām un pastiprināt centienus ievērot attiecīgās starptautiskās tiesības šajā jomā, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi veselības aprūpei un medikamentiem; stingri nosoda šādu tiesību pārkāpumus un uzskata, ka ieslodzīto personu neārstēšana, jo īpaši hepatīta un HIV gadījumos, ir pielīdzināma palīdzības nesniegšanai briesmās nonākušai personai;
175. mudina EĀDD, ņemot vērā nepārtrauktos ziņojumus par plaši izplatīto tūlītējo nāvessodu izpildi, spīdzināšanu un nežēlīgu izturēšanos visā pasaulē, pastiprināt visa līmeņa dialogā un visos forumos ES centienus cīņā pret tūlītēju nāvessodu izpildi, spīdzināšanu un citādu nežēlīgu izturēšanos, — saskaņā ar ES politikas pamatnostādņēm attiecībā uz trešām valstīm par spīdzināšanu un citiem nežēlīgiem, necilvēcīgiem vai cieņu pazemojošiem apiešanās vai sodīšanas veidiem;
176. mudina EĀDD politiskos un cilvēktiesību dialogos ar attiecīgajām valstīm un publiskos paziņojumos turpināt sistemātiski paust bažas par spīdzināšanu un nežēlīgu izturēšanos un aicina ES delegācijas un dalībvalstu vēstniecības uz vietas uzraudzīt spīdzināšanas un nežēlīgas izturēšanās lietas un īstenot konkrētus pasākumus, veicinot to pilnīgu izskaušanu, novērot ar to saistītos kriminālprocesus un izmantot visus pieejamos instrumentus, lai palīdzētu attiecīgajām personām;

Bezpilota lidaparāti

177. pauž nopietnas bažas par bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanu, neievērojot starptautisko tiesisko regulējumu; mudina dalībvalstis formulēt skaidru politiku un juridisko nostāju attiecībā uz bruņotiem bezpilota lidaparātiem un atkārtoti aicina attiecībā uz bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanu ES pieņemt tādu kopējo nostāju,

kurā ievērotas cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības un kurā vajadzētu tikt skatītiem tādiem aspektiem kā tiesiskais regulējums, samērīgums, pārskatatbildība, civiliedzīvotāju aizsardzība un pārredzamība; vēlreiz mudina ES aizliegt izstrādāt, ražot un izmantot pilnīgi autonomus ieročus, kas ļauj veikt uzbrukumus bez cilvēku iejaukšanās; aicina ES iebilst un aizliegt ārpustiesas un mērķtiecīgu nogalināšanu bez tiesas sprieduma un apņemties īstenot atbilstošus pasākumus saskaņā ar valsts un starptautiskajām juridiskajām saistībām, ja pastāv pamatots iemesls uzskatīt, ka tās jurisdikcijā kādu personu vai struktūru var sasaistīt ar nelikumīgu mērķtiecīgu nogalināšanu ārvalstīs; aicina PV/AP, dalībvalstis un Padomi iekļaut bruņotus bezpilota lidaparātus un pilnīgi autonomus ieročus attiecīgajos Eiropas un starptautiskajos atbrūošanās un ieroču kontroles mehānismos un mudina dalībvalstis iesaistīties šajos kontroles mehānismos un tos nostiprināt; aicina ES nodrošināt lielāku pārredzamību un atbildību, noteikti arī attiecībā pret trešām valstīm, bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanā no tās dalībvalstu puses saistībā ar to izmantošanas juridisko pamatu un darbības atbildību, lai nodrošinātu iespēju bezpilota lidaparātu uzbrukumus izskatīt tiesā un nodrošinātu, ka bezpilota lidaparātu nelikumīgu uzbrukumu upuriem ir efektīvas iespējas izmantot tiesībaizsardzības līdzekļus;

178. uzsver ES aizliegumu izstrādāt, ražot un izmantot pilnīgi autonomus ieročus, kas ļauj veikt uzbrukumus bez cilvēku iejaukšanās; aicina ES noraidīt un aizliegt nelegālu mērķtiecīgu nogalināšanu bez tiesas sprieduma;
179. aicina Komisiju pienācīgi informēt Parlamentu par ES līdzekļu izmantošanu jebkādiem pētniecības un izstrādes projektiem, kas saistīti ar bezpilota lidaparātu būvi civilām un militārām vajadzībām; aicina saistībā ar turpmākiem bezpilota lidaparātu izstrādes projektiem veikt novērtējumus par ietekmi uz cilvēktiesībām;
180. uzsver, ka tehnoloģiju ietekme uz cilvēktiesību stāvokļa uzlabošanu būtu pēc iespējas jāiestrādā visos ES politikas virzienos un programmās, lai veicinātu cilvēktiesību aizsardzību un demokrātijas, tiesiskuma un labas pārvaldības sekmēšanu, kā arī konfliktu mierīgu atrisināšanu;

Demokrātijas un vēlēšanu atbalstīšana un vēlēšanu novērošanas misijas

181. atgādina, ka atvērta telpa pilsoniskajai sabiedrībai, vārda, pulcēšanās un biedrošanās brīvība un tiesiskuma ievērošana ir galvenie taisnīgu un demokrātisku vēlēšanu elementi; aicina ES nodrošināt, ka vietējām NVO ir iespēja likumīgi novērot un uzraudzīt vēlēšanu norisi; uzsver, ka korupcija apdraud iespēju vienlīdzīgi izmantot cilvēktiesības un iedragā demokrātiskos procesus; uzskata, ka ES būtu visos dialogos ar trešām valstīm jāuzsver integritātes, pārskatatbildības un sabiedrisko lietu pareizas pārvaldības nozīmīgums, kā to paredz Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencija (*UNCAC*); atgādina, ka ES ir jāpilda savas saistības pret partneriem, jo īpaši kaimiņreģionos, atbalstīt ekonomiskās, sociālās un politiskās reformas, aizsargāt cilvēktiesības un palīdzēt iedibināt tiesiskumu, jo tie ir labākie līdzekļi starptautiskās kārtības stiprināšanai, un nodrošināt stabilitāti savos kaimiņreģionos; šajā nolūkā uzsver, ka EKP pārskatīšana sniedza iespēju atgādināt, ka ES galvenie mērķi ir universālo vērtību aizsardzība un cilvēktiesību ievērošanas veicināšana; atgādina, ka ES, politiķu, akadēmisko aprindu, plašsaziņas līdzekļu, NVO un pilsoniskās sabiedrības gūtā pieredze, kā arī mācības, kas paplašināšanās politikas un kaimiņattiecību politikas ietvaros gūtas pārejas procesā uz demokrātiju, varētu arī palīdzēt identificēt paraugpraksi, ko izmantot, lai atbalstītu un nostiprinātu citus demokratizācijas procesus visā pasaulē; šajā sakarībā atzinīgi vērtē darbu, kas tiek veikts Eiropas Demokrātijas

fondā un ES programmās, atbalstot PSO, jo īpaši *EIDHR*;

182. iesaka ES izstrādāt visaptverošāku pieeju demokratizācijas procesiem, jo vēlēšanu norises novērošana ir tikai viens ilgāka un plašāka cikla aspekts; atkārtoti norāda, ka politiskā pāreja un demokratizācija var notikt ilgtspējīgi un sekmīgi tikai tad, ja tā noris kopā ar cilvēktiesību ievērošanu, sieviešu, personu ar invaliditāti un citu marginalizētu grupu vienlīdzīgu piekļuvi demokrātiskajiem procesiem, taisnīguma, pārredzamības, pārskatatbildības, izlīguma, tiesiskuma, ekonomikas un sociālās attīstības veicināšanu, pasākumiem, kas palīdz apkarot galēju nabadzību, kā arī demokrātisku iestāžu izveidi; uzsver, ka Eiropas Savienībai vajadzētu noteikt, ka valstīs, kurās notiek demokratizācijas procesi, prioritāte ir cīņa pret korupciju, jo šī parādība kavē labas pārvaldības aizsardzību un veicināšanu, sekmē organizēto noziedzību un ir saistīta ar vēlēšanu rezultātu viltošanu;
183. atzinīgi vērtē kopīgo paziņojumu par Eiropas kaimiņattiecību politikas pārskatīšanu un atgādina, ka saskaņā ar LES Eiropas Savienības un tās kaimiņvalstu savstarpējo attiecību pamatā ir Eiropas Savienības vērtības, tostarp cilvēktiesības un demokrātija; uzsver, ka kaimiņreģionu stabilizācijas sekmēšana, kā arī demokrātijas, tiesiskuma, labas pārvaldības un cilvēktiesību veicināšana ir nesaraujami saistītas;
184. uzsver, ka ES būtu arī turpmāk jāatbalsta demokrātiskas un efektīvas cilvēktiesību aizstāvības iestādes un pilsoniskā sabiedrība kaimiņvalstīs; šajā saistībā ar gandarījumu atzīmē Eiropas Demokrātijas fonda pastāvīgos centienus ES austrumu un dienvidu kaimiņvalstīs veicināt pamattiesību un brīvību, kā arī demokrātisko principu ievērošanu;
185. uzsver, ka paplašināšanās politika ir viens no spēcīgākajiem instrumentiem, ar ko var nostiprināt demokrātisko principu un cilvēktiesību ievērošanu; aicina Komisiju arī turpmāk palīdzēt stiprināt demokrātiskās politikas kultūru, tiesiskuma ievērošanu, plašsaziņas līdzekļu neatkarību, kā arī tiesu neatkarību un cīņu pret korupciju gan kandidātvalstīs, gan potenciālajās kandidātvalstīs;
186. aicina Komisiju un EĀDD turpināt pilnībā atbalstīt trešās valstīs notiekošos demokrātijas procesus, kā arī politisko dialogu starp valdošajām un opozīcijas partijām un pilsonisko sabiedrību; uzsver, ka ir svarīgi konsekventi īstenot turpmākus pasākumus saistībā ar vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumiem kā daļu no ES iesaistīšanās demokrātijas atbalstīšanā un kā daļu no valstu stratēģijas cilvēktiesību jomā attiecīgajās valstīs; aicina nodrošināt ciešāku koordināciju un sadarbību starp Eiropas Parlamentu un Komisiju/ EĀDD, lai nodrošinātu gan turpmākus pasākumus attiecībā uz šo ieteikumu īstenošanu, gan tādas mērķtiecīgas finanšu un tehniskās palīdzības izmantošanu, ko ES varētu piedāvāt; aicina Komisiju sagatavot visaptverošu novērtējumu par vēlēšanu uzraudzības procesiem;
187. aicina Padomi un EĀDD sava ES ikgadējā ziņojuma par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē ģeogrāfiskajā daļā iekļaut īpašu nodaļu — attiecīgo valstu sadaļā —, kurā būtu skatīts jautājums par to ieteikumu īstenošanu, kas pieņemti vēlēšanu novērošanas misiju ietvaros; atgādina par apņemšanos, ko EĀDD, Komisija un dalībvalstis puda rīcības plānā, proti, stingrāk un konsekventi sadarboties ar vēlēšanu pārvaldības iestādēm, parlamentārajām iestādēm un PSO trešās valstīs, lai sekmētu to pilnvarošanu un tādējādi stiprinātu demokrātiskos procesus;
188. aicina Eiropas Komisiju nodrošināt, ka tās darbu saistībā ar vēlēšanām — novērošanu un palīdzību — apvienojumā papildina līdzīgs atbalsts citiem nozīmīgiem

demokrātiskās sistēmas partneriem, piemēram, politiskajām partijām, parlamentiem, pašvaldību iestādēm, neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem un pilsoniskajai sabiedrībai;

189. aicina ES turpināt darbu, lai noteiktu labākās prakses šajā jomā, tostarp konfliktu novēršanas pasākumus, starpniecību un dialoga sekmēšanu, lai izveidotu saskaņotu, elastīgu un uzticamu ES pieeju;
190. atzīst EĀDD un ES delegāciju sekmīgo darbu pie demokrātijas analīzes otrās paaudzes pabeigšanas un progresu attiecībā uz Demokrātijas rīcības plāniem un aicina PV/AP nodrošināt, ka šie rīcības plāni tiek pārvērsti konkrētā demokrātijas atbalstā šajā jomā;
191. aicina EĀDD izmantot demokrātijas analīzē gūto pieredzi un sagatavot telpu šādas analīzes iekļaušanai dienesta ārējā darbībā, un norāda — lai gan demokrātijas aspekta iekļaušanu valstu stratēģijās cilvēktiesību un demokrātijas jomā ir vērtējama atzinīgi, ar to nepietiek, lai partnervalstī panāktu patiesi vispusīgu izpratni par demokrātiju;

o

o o

192. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, PV/AP Komisijas priekšsēdētāja vietniecei un ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos.